

Evropska
komisija

[POMLAD 2016 ▶ ŠT. 56]

panorama

inforegio

▶ Usklajena prizadevanja za varovanje financiranja

Zagon za naložbe EU

- ▶ Kakovost življenja v evropskih mestih
- ▶ Upravljavsko orodje za izmenjavo znanja
- ▶ Premagovanje čezmejnih ovir

Regionalna
in urbana
politika

▶ **UVODNIK** 3

Corina Crețu, evropska komisarka za regionalno politiko

▶ **PREMAGOVANJE OVIR V OBMEJNIH REGIJAH**..... 4

▶ **PREOBRAZBA TORINSKIH MESTNIH OBMOČIJ**.....6

▶ **EVROPSKI STRUKTURNI IN INVESTICIJSKI SKLADI IN EVROPSKI SKLAD ZA STRATEŠKE NALOŽBE**.....8

▶ **EUSALP IMA VISOKE CILJE**..... 11

▶ **PROJEKTA SKUPINA ZA BOLJŠI IZKORISTEK SREDSTEV EU**14

▶ **ALI STE NAŠLI STROKOVNO ZNANJE, KI GA IŠČETE?**16

▶ **DOGOVORI PROTI PODKUPOVANJU KREPIJO BOJ PROTI GOLJUFIJI IN KORUPCIJI**18

▶ **Z VAŠIMI BESEDAMI**.....20

▶ **RAZISKAVA KAŽE POZITIVNO SLIKO ŽIVLJENJA V EVROPSKIH MESTIH**24

▶ **EVROPSKA KOHEZIJSKA POLITIKA V ŠPANIJI**.....32

▶ **MERJENJE SOCIALNEGA NAPREDKA**.....34

▶ **PROJEKT MESTA SVETA**.....36

▶ **PO SLEDEH POTNIŠKIH STORITEV V ŽELEZNIŠKEM PROMETU**.....38

▶ **SPREHOD PO PARKU** 40

▶ **NOVICE [KRATKE]**42

▶ **VSE NAJBOLJŠE, IQ-NET!**44

▶ **PRIMERI PROJEKTOV IZ ŠPANIJE, UK, GRČIJE, LATVIJE/LITVE TER SLOVENIJE/HRVAŠKE**47

▶ **DOGODKI**52

▶6

▶22

▶48

▶49

Fotografije (strani):
 Naslovnica: Urban Barriera
 Strani 2, 6, 7: © Urban Barriera
 Strani 2, 22: © SEUPB
 Strani 2, 48: © SSC
 Strani 2, 51: © MatrixPack
 Strani 3, 4, 15, 17, 18, 36, 42: © Evropska komisija
 Strani 13, 35, 39, 41: © EuroGraphics Association for the administrative boundaries
 Stran 21: HyWay project/© Pierre Jayet
 Stran 23: iStock © Kerstin Waurick
 Strani 44, 45: © IQ-Net
 Stran 47: © M. Sanchez
 Stran 49: © Jelgava City Council
 Stran 50: iStock © Steve Debenport

Ta revija je tiskana na recikliran papir v angleščini, francoščini, nemščini, bolgarščini, grščini, španščini, italijanščini, poljščini in romunščini. V 22 jezikih je na voljo na http://ec.europa.eu/regional_policy/sl/information/publications/panorama-magazine/

Priloga vsebine te izdaje je bila končana marca 2016.

PRAVNO OBVESTILO

Evropska komisija in osebe, ki delujejo v njenem imenu, niso odgovorne za kakršno koli uporabo informacij v tej publikaciji in za napake, do katerih lahko pride kljub skrbni pripravi in pregledovanju. Publikacija ne izraža nujno mnenj ali stališča Evropske komisije.

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2016

ISSN 1725-8278

© Evropska unija, 2016

Razmnoževanje je dovoljeno z navedbo vira.

(*) Pravice do uporabe zadevnih fotografij se dodelijo samo za uporabo v reviji Panorama (številka 55) in ne za druge uporabe; v okviru revije Panorama 55 in njenih jezikovnih različic se fotografije lahko reproducirajo, pri čemer njihovo reproduciranje ni dovoljeno za druge namene.

Za uporabo/razmnoževanje avtorsko zaščitenega gradiva tretjih oseb, ki je kot tako tudi navedeno, morate dobiti dovoljenje imetnika ali imetnikov avtorskih pravic.

Printed in Belgium

▶ UVODNIK

Corina Crețu
Evropska komisarka
za regionalno politiko

Medtem ko migracija še naprej polni naslovnice časopisov po Evropi in zunaj nje ter evropski voditelji vztrajno iščejo rešitev za begunsko krizo, Evropska komisija zagotavlja več nujnega financiranja. Države članice so pozdravile predlagani instrument nujne pomoči kot hitrejši način podpore državam, ki se spopadajo s to dilemo.

Tudi kohezijska politika ima pomembno vlogo v migracijskih vprašanjih in zagotavlja bistveno financiranje učinkovitih integracijskih politik za izobraževanje, zaposlovanje, stanovanja in nediskriminacijo. Lani septembra so bile države članice pozvane, naj pregledajo svoje programe strukturnih skladov in jih, če je to mogoče, spremenijo tako, da bodo podprle ukrepe v zvezi z migracijo. Italija je na primer reprogramirala 220 milijonov EUR v okviru programov 2007–2013, ki obravnavajo nekatere nujne izzive (prva namestitvev, reševanje, patroljna plovila).

Modra poraba

Da bi pomagala državam članicam kar najbolje izkoristiti financiranje kohezijske politike in obravnavati probleme z izvajanjem, je Evropska komisija zagotovila različne vrste podpore.

V tej izdaji je na voljo več informacij o sistemu strokovne izmenjave TAIEX-REGIO-PEER-2-PEER (ki omogoča izmenjavo strokovnega znanja med upravami in dobrih praks med regijami EU), pobudi za „dogovore proti podkupovanju“ (namenjene povečanju preglednosti, odgovornosti in dobrega upravljanja pri javnih naročilih) in delovni skupini za boljše izvajanje (ki zagotavlja prilagojeno podporo za osem držav članic, ki se spopadajo s posebnimi izzivi, povezanimi z izvajanjem skladov kohezijske politike).

Pred nedavnim je bila uvedena posebna pobuda, namenjena regijam, ki rastejo zelo počasi. Komisija sodeluje z nacionalnimi in regionalnimi organi z zagotavljanjem analiz, strokovnega znanja in svetovanja, da bi prepoznali ozka grla v teh regijah. Prvi državi, v katerih bo uporabljena ta pobuda, sta Romunija in Poljska.

Pred kratkim je bil na platformi (<https://ec.europa.eu/futurium/en/simplify-esif>) objavljen tudi prvi sklop sklepov in priporočil skupine na visoki ravni za spremljanje poenostavitve za upravičence evropskih strukturnih in investicijskih skladov (ESI).

Sprostitev potenciala

Gospodarska kriza po vsej EU je imela pomembno vlogo pri zmanjševanju naložb v infrastrukturo, inovacije in MSP. Evropski strukturni in investicijski skladi in Evropski sklad za strateške naložbe so del usklajenega prizadevanja za obravnavo naložbene vrzeli in krepitev konkurenčnosti. Projekti se iz skladov ESI financirajo z nepovratnimi sredstvi in finančnimi instrumenti, sklad EFSI pa zagotavlja instrumente Evropske investicijske banke za financiranje tveganj. Vabim vas, da si pogledate članke, ki podajajo pregled mogočih kombinacij skladov EFSI in ESI.

► PREMAGOVANJE OVIR V OBMEJNIH REGIJAH

623 PRISPEVKOV V JAVNEM SPLETNEM POSVETOVANJU GD ZA REGIONALNO IN MESTNO POLITIKO

Med tistimi, ki so se odzvali na posvetovanje Evropske komisije, ki si je prizadevala oceniti preostale ovire za sodelovanje v obmejnih regijah EU, so bili državljani, podjetja in javni organi. Spletno posvetovanje je dalo ljudem priložnost, da opozorijo na ovire, s katerimi se spopadajo, in predlagajo rešitve.

Raziskava „Premagovanje ovir v obmejnih regijah“ se je izvajala od septembra do decembra 2015. Bila je odprta za vse notranje mejne regije EU pa tudi za mejna področja med državami EU in državami EFTA/EGS. Skupno je bilo prejetih 623 odgovorov.

Anketirance so med drugim prosili, naj opredelijo najpomembnejše ovire v svoji regiji – in predlagajo, kako bi se najbolje premagale. Zaradi priprave pregleda so bile v vprašalniku najprej predlagane številne kategorije, v katerih so ljudje lahko izrazili mnenje o: težkem fizičnem dostopu, jezikovnih ovirah, pomanjkanju zaupanja, zakonskih in upravnih ovirah, gospodarskih razlikah, družbeno-kulturnih razlikah in interesu javnih organov za sodelovanje. Med temi ovirami so anketiranci potem lahko izbrali največ tri in podrobneje razložili vpliv, ki ga imajo na njihovo vsakodnevno življenje, ter kaj bi bilo potrebno, da se odpravijo.

Obmejni državljani: obvladovanje zapletenosti

Rezultati kažejo, je vsak drugi anketiranec dejal, da so zakonske in upravne ovire v njegovi regiji pomembne. Zaposlitvena zakonodaja, davki, priznavanje kvalifikacij, socialna varnost in dostop do zdravstvene oskrbe so ključna vprašanja v tem pogledu.

Druga in tretja najpogosteje omenjena ovira so bile jezikovne ovire in težek fizični dostop. Njihovo reševanje je lahko osnovni predpogoj za več sodelovanja med čezmejnimi sosedi – rezultati tako poudarjajo potrebo, da se nadaljuje izboljševanje pobud za čezmejno mobilnost in spodbujanje učenja jezikov.

Poleg tega, da se jezikovne ovire pojavljajo kot samostojna kategorija, pa so bile v raziskavi navedene tudi kot medsektorska tema. Nekaj anketirancev je menilo, da številne ovire, s katerimi se srečujejo državljani in organizacije, izvirajo preprosto iz pomanjkanja razumevanja sosednjih jezikov, kar otežuje dostop do pomembnih informacij pri potovanjih čez mejo. Jezik je tudi pomembna ovira za ustvarjanje družbenih in kulturnih povezav med državami, kar bi lahko zmanjšali z nadaljnjim pospeševanjem pobud, kot je študentska izmenjava.

Ugotovitve so razkrile tudi, da so nekatere ovire zapletene in večdimenzionalne, zato so v igri številni dejavniki. Na primer, vzrok za odsotnost sistema čezmejnega prometa ni nujno fizična nedostopnost – lahko gre tudi za neuskladenost tehničnih standardov. To lahko ustvari praktične probleme, da je treba na primer zamenjati vlake na mejah, ker se železniške tirne širine med državami razlikujejo.

Sodelovanje za sprostitvev polnega potenciala obmejnih regij

Svetla in spodbudna pripomba je, da pomanjkanje zaupanja ni pogosto navedeno kot ovira, kar pomeni, da obstaja možnost za nadaljnji razvoj družbenih, ekonomskih in kulturnih povezav med sosednjimi skupnostmi. Vendar pa številni anketiranci menijo tudi, da bi se lahko javni organi bolj potrudili za sodelovanje – dejstvo, da ne sodelujejo pogosteje, so videli

kot oviro samo po sebi. Čeprav so lahko ti pogledi samo mnenje, pa kažejo na primer na to, da morajo občine in regije storiti več za dvig ozaveščenosti o njihovih prizadevanjih za razvoj čezmejnih vezi.

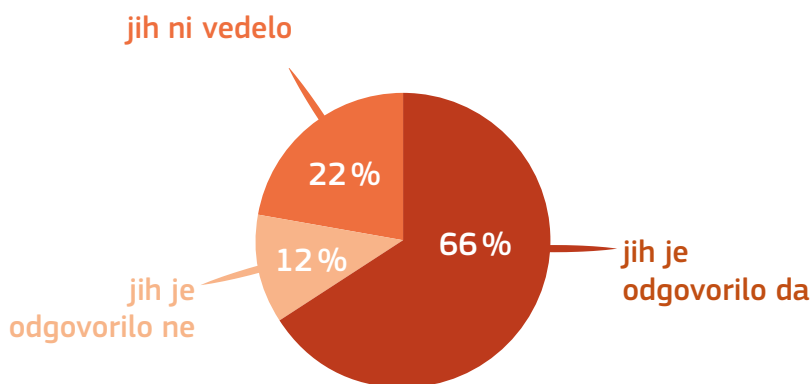
Nazadnje, rezultate je mogoče razumeti kot jasen signal, da anketiranci dejansko želijo več – in ne manj – čezmejnega sodelovanja. Znatno število predlaganih rešitev za premagovanje mejnih ovir kaže tudi, da je treba premagati še veliko ovir ali vsaj zmanjšati večino, ki še obstaja.

Naslednji koraki

Posvetovanje je bilo izvedeno kot del širše pobude, znane kot Čezmejni pregled. Osnova tega pregleda je poglobljena študija zakonskih in upravnih ovir, ki še vedno škodljivo vplivajo na vzajemno čezmejno delovanje, za osvetlitev teh ovir pa bo poleg priprave splošnega seznama ovir izvedena tudi vrsta študij primerov. Poleg tega je bilo v Bruslju že več delavnic zainteresiranih strani in organizirane bodo še za razpravo o ugotovitvah pregleda.

Napredek

Anketirance so vprašali: Ali se je v zadnjem desetletju čezmejno sodelovanje v vaši regiji izboljšalo?

SKUPINSKA PRIZADEVANJA ZA BOJ PROTI OVIRAM

Ljudje in organizacije po vsej EU trdo delajo, da bi premagali ovire in izboljšali čezmejne povezave in sodelovanje. Eden izmed instrumentov, ki to podpira, je Evropsko teritorialno sodelovanje ali Interreg.

Skupina strokovnjakov je preučila izzive, s katerimi se spopadajo ljudje, ki se vozijo na delo čez mejo med južno Dansko in severno Nemčijo. V projektu Pontifex Bridge Builder, ki se financira iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) v okviru operacijskega programa Syddanmark-Schleswig KERN 2007–2013, so bile analizirane ovire za mobilnost, kot so obdavčitev, socialna varnost in predpisi glede prebivališča. Projektu je uspelo razjasniti nekaj vprašanj, vključno z odločitvijo, da je danska vlada delavcem migrantom dolžna v celoti plačati otroške dodatke.

V drugem projektu s podporo ESRR so se povezale javne institucije in prevozniki iz petih srednjeevropskih držav, da bi razvili informacijski sistem za potovanja. Partnerji iz Avstrije, Češke, Madžarske, Italije in Slovaške so s pomočjo financiranja iz Srednjeevropskega operacijskega programa (2007–2013) sodelovali pri razvoju projekta evropskega digitalnega omrežja prometne infrastrukture za inteligentne prometne sisteme (EDITS). Evropski izvajalci iz sosednjih držav so tako prvič združili sile pri izmenjavi prometnih podatkov, da bi potnikom zagotovili natančne čezmejne storitve in informacije.

▶ VEČ O TEM

Čezmejni pregled: <http://europa.eu/!yB46tJ>

Ozadje posvetovanja:
<http://europa.eu/!nM97GC>

Pontifex Bridge Builder: <http://europa.eu/!mH96DX>

EDITS: <http://europa.eu/!CG48Cm>

► PREOBRAZBA TORINSKIH MESTNIH OBMOČIJ

► Način, kako stare stavbe v mestu odeti v novo, privlačno podobo

Italijanski program za oživitev mest Urban Barriera je bil namenjen spodbujanju ponovnega razvoja zgodovinske četrti Barriera di Milano, ki se nahaja v severnem delu Torina. Ga. Ilda Curti, mestna svetnica za sklade EU in obnovo mest v občini Torino, pojasnjuje.

Barriera di Milano leži v delu mesta, ki se je vedno soočal z zapletenimi in problematičnimi izzivi, kar zadeva socialno in demografsko sliko, pomanjkanje zelenih površin, ki se vleče že iz preteklosti, ter prisotnost zapuščenih industrijskih zgradb, ki so bile v začetku 20. stoletja značilne za to mesto z močno avtomobilsko industrijo.

Program za oživitev so finančno podprli mesto Torino, regija Piemonte in program Evropskega sklada za regionalni razvoj za obdobje 2007–2013. Njegov celoviti pristop je vključeval obravnavo fizičnih, ekonomskih in družbenih vidikov,

spodbujal sodelovanje in produktivno interakcijo vseh dejavnih udeležencev in upravičencev v okviru procesa oživitve (sektorji javne uprave, občinska območja, društva, ustanove, državljani, podjetniki itn.).

Urban Barriera je zadnji program oživitve v mestu Torino in že od sredine devetdesetih let 20. stoletja dobro izkorišča bogate in obsežne izkušnje, ki jih je prineslo izvajanje drugih projektov, kot so bili „The Gate“ za območje Porta Palazzo (1997–2001) in „Urban II“ v četrti Mirafiori Nord (2001–2007).

Program Urban Barriera di Milano, ki je vreden 35 milijonov EUR, je pripravilo mesto Torino, regija Piemonte pa je zanj prek Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR 2007–2013) zagotovila 20 milijonov EUR. Preostanek sredstev so pridobili iz občinskih virov in dodatnih sporazumov z državo in regijo za izvajanje posebnih ukrepov.

CITTA' DI TORINO

Združitev sredstev

Program Urban Barriera se je uradno začel v prvi četrtini leta 2011 in se je ravnokar zaključil. V tem času je bilo načrtovanih 34 posebnih ukrepov, v katere so bili vključeni tehnični strokovnjaki iz Torina, institucionalni deležniki in lokalna društva ter državljani, ki so dejavno sodelovali skozi različne procese načrtovanja in družbene podpore.

Dejavnosti programa so potekale na različnih področjih: fizično-okoljske dejavnosti (obnova in opredelitev novih funkcij zapuščenih stavb, prestrukturiranje javnega prostora in zelenih območij, ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti itn.); ekonomsko-zaposlitvene dejavnosti (ukrepi v podporo MSP in lokalnim podjetjem, usposabljanje za brezposelne in mlade brezposelne itn.); družbeno-kulturne dejavnosti ter okrepljena dejavnost komuniciranja in družbene podpore.

Vodenje programa je prevzel mestni odbor Barriera di Milano, pri čemer so ga podpirali in spodbujali mesto Torino in nekateri institucionalni partnerji. Odbor je usklajeval dejavnosti, izvajal vse vrste sodelovanja in udeležbe ter zagotavljal informacije, ki so bile potrebne, da je celotno območje lahko izkoristilo pobudo oživitve in se čutilo vključeno v proces.

▶ Velike spremembe v teku v parku Spina 4

▶ VEČ O TEM

Za podrobnejši pregled celotnega programa Urban Barriera di Milano obiščite stran:

<http://europa.eu/ldg63bB>

<http://www.comune.torino.it/urbanbarriera/bm~doc/mappa-interventi-urban-def-copy.pdf>

▶ EVROPSKI STRUKTURNI IN INVESTICIJSKI SKLADI IN EVROPSKI SKLAD ZA STRATEŠKE NALOŽBE

ZAGOTAVLJANJE USKLAJEVANJA, SINERGIJ IN DOPOLNJEVANJA

Zakaj so za preobrat trenda zniževanja naložb v Evropi potrebna usklajena prizadevanja na evropski ravni?

Globalna ekonomska in finančna kriza je povzročila močen upad naložb po vsej Evropi, kar ovira bistvene naložbe v infrastrukturo, inovacije in financiranje MSP. Trenutno so v Evropi naložbe na 15 % nižji ravni kot pred krizo.

Naložbene potrebe so precejšnje in likvidnost je na voljo, vendar se številne potencialne naložbe ne uresničijo zaradi najrazličnejših finančnih in nefinančnih ovir. Zaupanje vlagateljev je nizko zaradi gospodarske nestabilnosti ter zakonodajne in druge negotovosti.

Evropa se mora spopasti s to naložbeno vrzeljo, da si bo opomogla od krize in okreplila svojo svetovno konkurenčnost. Zato so potrebna skupna prizadevanja na evropski ravni, ki bodo Evropo spravila na pot gospodarskega okrevanja. V tem okviru se je Komisija odločila, da se loti naložbene vrzeli z uvedbo naložbenega načrta za Evropo.

Kaj je Evropski sklad za strateške naložbe?

Evropski sklad za strateške naložbe (EFSI) predstavlja prvi steber naložbenega načrta za Evropo. Evropska komisija in skupina Evropske investicijske banke (EIB) sta sklad EFSI ustanovili za premostitev naložbene vrzeli v EU z mobilizacijo zasebnega kapitala za strateške naložbe.

Skupina EIB s podporo EFSI zagotavlja financiranje za ekonomsko in tehnično upravičene projekte, vključno s projekti, katerih profil tveganja je višji kot pri običajnih dejavnostih EIB. Poudarek je na naslednjih ključnih sektorjih: (i) promet, energija in digitalno gospodarstvo; (ii) okolje in učinkovita

raba virov; (iii) človeški kapital, kultura in zdravje; (iv) raziskave, razvoj in inovacije; (v) podpora MSP in podjetjem s srednje veliko tržno kapitalizacijo.

Sklad EFSI lahko financira naložbene platforme, da bi usmeril finančne prispevke v številne naložbene projekte s tematsko ali geografsko osredotočenostjo, pa tudi v operacije z nacionalnimi promocijskimi bankami (NPB).

Kaj so evropski strukturni in investicijski skladi?

Obstaja pet evropskih strukturnih in investicijskih skladov (skladi ESI):

- ▶ Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR)
- ▶ Evropski socialni sklad (ESS)
- ▶ Kohezijski sklad (KS)
- ▶ Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP)
- ▶ Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR)

Ti skladi imajo skupni pravni okvir (Uredba o skupnih določbah), vendar so podrejeni tudi nekaterim uredbam za posamezne sklade. Skladi ESI pomembno prispevajo k ciljem pametne, trajnostne in vključujoče rasti v EU. V obdobju 2014–2020 bo vloženi 454 milijard EUR v 500 programov, usmerjenih v strateška področja, ki ustvarjajo rast, zlasti v raziskave, razvoj in inovacije, podporo MSP, nizkoogljično gospodarstvo ter informacijske in komunikacijske tehnologije.

Skladi ESI se izvajajo prek nacionalnih sofinanciranih večletnih programov, ki jih odobri Komisija in jih uresničujejo države članice in njihove regije v okviru deljenega upravljanja. Lokalni organi so odgovorni za izbiranje, izvajanje in spremljanje projektov, ki jih podpirajo skladi ESI.

Reformirani okvir skladov ESI za obdobje 2014–2020 vključuje povečan obseg uporabe finančnih instrumentov namesto zgolj nepovratnih sredstev.

Katere so glavne razlike med skladi ESI in sklalom EFSI?

Profil tveganja, merila in način izvedbe so različni. Projekti se iz skladov ESI lahko financirajo z nepovratnimi sredstvi in finančnimi instrumenti in so del programov, ki jih izvajajo organi upravljanja v državah članicah. Sklad EFSI pa zagotavlja instrumente za financiranje tveganj (ne nepovratna sredstva) prek Evropske investicijske banke brez geografskih ali sektorskih kvot, ampak na podlagi povpraševanja trga po naložbenem financiranju.

Katere so prednosti dopolnilne uporabe sklada EFSI in skladov ESI?

Skladi ESI in EFSI lahko pomagajo pri skupnih in usklajenih prizadevanjih za boj proti upadu naložb po vsej Evropi ali v določeni regiji.

Skladi ESI in sklad EFSI lahko z medsebojnim dopolnjevanjem in s čim večjo mobilizacijo zasebnih skladov omogočijo dodatne naložbe. Ti skladi so bili oblikovani na različni način, vendar se glede namena, zasnove in zakonodajnega okvira dopolnjujejo in medsebojno krepijo. Njihova sredstva se lahko združujejo na različne načine, odvisno od naložbe. Skupna uporaba skladov ESI in sklada EFSI je lahko zlasti zanimiva za nekatere države ali sektorje, kjer skladi ESI ponujajo velike priložnosti in kjer se sam sklad EFSI do zdaj še ni začel uporabljati v celoti.

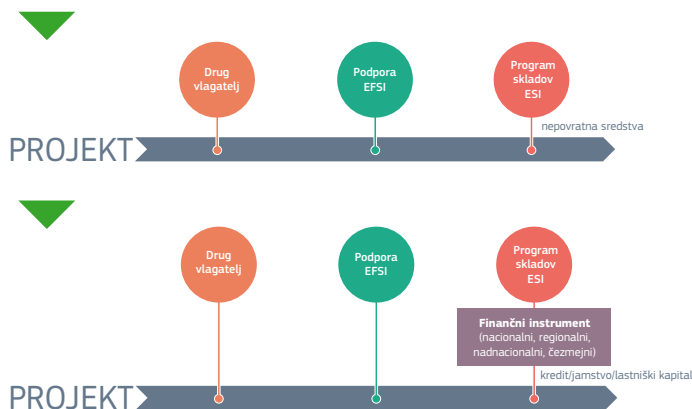
Do financiranja iz sklada EFSI in skladov ESI je lahko upravičen vsak projekt, ki je ekonomsko in tehnično izvedljiv, ki lahko pozitivno prispeva k rasti in ustvarjanju delovnih mest v EU ter je v skladu s politikami EU.

Regionalni organi bodo lahko dosegli dodatne učinke prek soinvestiranja EFSI (prispevek EFSI in katerega koli drugega soinvestitorja, ki ga pritegne EFSI). Regionalne dodelitve pa poleg tega, da varujejo naložbe ESIF, dajejo vsaki regiji (v okviru njenega regionalnega programa) tudi možnost, da v regijo pritegne naložbe EFSI.

Kako je mogoče združevati sredstva iz skladov ESI in sklada EFSI?

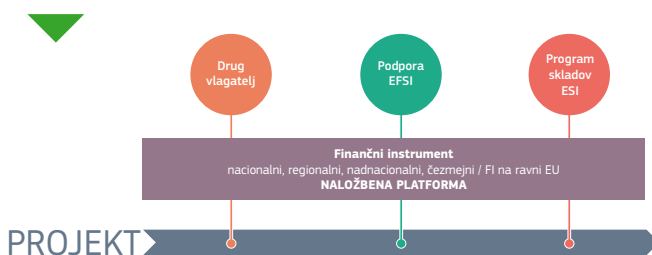
Skladi ESI se lahko združujejo z EFSI na različne načine:

1: skupna uporaba skladov ESI in sklada EFSI **neposredno na ravni projekta**:

Upravičen projekt prejme finančna sredstva iz programa ESIF (v obliki nepovratnih sredstev ali prek finančnega instrumenta), iz EFSI in morda tudi od drugih vlagateljev, ki so jih pritegnili skladi ESI in EFSI.

2: skupna uporaba skladov ESI in sklada EFSI na **ravni naložbenih platform**:

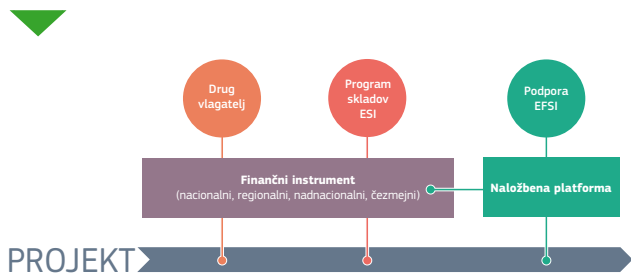

Organ upravljanja morda želi vzpostaviti novo naložbeno platformo (ki se šteje za finančni instrument), v katero bi sklad EFSI in drugi vlagatelji vlagali svoja sredstva, tudi v obliki večplastnega sklada.

Naslednja možnost je, da organ upravljanja prispeva iz programa skladov ESI v obstoječo naložbeno platformo (ki se šteje za finančni instrument), ki je bila vzpostavljena s sredstvi EFSI na nacionalni, regionalni, nadnacionalni ali čezmejni

ravni. Naložbena platforma bi potem vlagala prispevke iz programa sklada EFSI in različnih skladov ESI v projekte (sodelujejo lahko tudi drugi vlagatelji).

3: skupna uporaba skladov ESI in **podpore sklada EFSI (usmerjena prek naložbene platforme)** na ravni finančnega instrumenta ali na projektni ravni:

V tem scenariju organ upravljanja vzpostavi finančni instrument, v katerem naložbena platforma, vzpostavljena s podporo EFSI, sodeluje kot vlagatelj. Sodelujejo lahko tudi drugi vlagatelji. Finančni instrument bi potem vlagal prispevke iz programa sklada EFSI in različnih skladov ESI v projekte (sodelujejo lahko tudi drugi vlagatelji).

Druga možnost bi bila posredovanje naložbene platforme, vzpostavljene s podporo EFSI, neposredno na projektni ravni na podlagi posameznih sklenjenih poslov.

Ali lahko skladi ESI prispevajo k skladu EFSI?

Sredstev za program skladov ESI ni mogoče neposredno prenesti v sklad EFSI.

Ali se lahko sklad EFSI uporabi za nacionalno sofinanciranje v okviru programa skladov ESI?

Podpora za program iz sklada EFSI se zaradi svoje narave in strukture ne more šteti za nacionalno sofinanciranje programa skladov ESI.

Vendar je nacionalno sofinanciranje programa skladov ESI mogoče prek drugega finančnega produkta EIB/EIS, na primer posojila za strukturne programe ali posredovanja na ravni projekta.

Pod določenimi pogoji je prav tako mogoče, da se za nacionalno sofinanciranje programa skladov ESI štejejo tudi dodatna sredstva, ustvarjena in pridobljena s skupnim posredovanjem skladov ESI in sklada EFSI.

Kako se uporabljajo pravila o državni pomoči pri skupni uporabi skladov ESI in sklada EFSI?

Sklad EFSI ni del državne pomoči in zanj ne veljajo pravila EU o državni pomoči. Sredstva iz skladov ESI, ki so na voljo podjetjem, so lahko, če se ne dodelijo pod tržnimi pogoji, del državne pomoči, za katero veljajo pravila EU o državni pomoči.

Komisija bo ocenila sklade ESI, ki pomenijo državno pomoč, na podlagi svojega posodobljenega okvira o državni pomoči. Za lažjo uporabo sklada EFSI bo prednostno ocenila in po hitrem postopku obravnavala skladnost skladov ESI s pravili o državni pomoči (v šestih tednih od trenutka, ko prejme popolne informacije).

Kje lahko nosilci projektov najdejo pomoč za oblikovanje predlogov?

Nosilci projektov bi morali v celoti izkoristiti Evropsko svetovno vozlišče za naložbe, ki je vstopna točka za tehnično in upravno investicijsko svetovanje ter podporo. Vozlišče, ki sta ga skupaj razvili Evropska komisija in Evropska investicijska banka, pomaga javnim organom in nosilcem projektov pri opredeljevanju, prednostnem razvrščanju, pripravi, strukturiranju in izvajanju strateških projektov ter povečevanju učinkovitosti pri uporabi sredstev EU z mobilizacijo zasebnega kapitala. Del te ureditve „vse na enem mestu“ je svetovalna storitev za finančne instrumente skladov ESI „fi-compass“.

Evropski portal naložbenih projektov pa je popolnoma nov spletni portal, ki javnim in zasebnim nosilcem projektov s sedežem v EU omogoča iskanje morebitnih vlagateljev po vsem svetu. Portal gosti Evropska komisija in je zasnovan v odziv na željo vlagateljev, da bi bilo mogoče na osrednji platformi videti več potencialnih naložbenih priložnosti EU.

►VEČ O TEM
<http://europa.eu/!DT39vF>

▶ EUSALP IMA VISOKE CILJE

EU JE ZAČELA IZVAJATI STRATEGIJO ZA USPEŠNEJŠO, OKOLJU PRIJAZNEJŠO IN BOLJ POVEZANO ALPSKO MAKROREGIJO

Cilj EUSALP je spodbuditi inovativen in trajnostni model rasti v alpski makroregiji, kar bo prineslo koristi sedmim državam in več kot 70 milijonom prebivalcev, ki živijo na tem območju.

EUSALP je makroregionalna strategija EU, ki so jo sprejeli julija 2015, novembra 2015 pa jo je potrdil tudi Svet Evropske unije; gre za integriran okvirni program, ki se lahko med drugim financira iz Evropskih strukturnih in investicijskih skladov (skladi ESI) in je namenjen obvladovanju skupnih izzivov držav članic in tretjih držav, ki ležijo na istem geografskem območju. Okrepljeno sodelovanje bo regiji prineslo koristi, ki bodo prispevale h gospodarski, socialni in teritorialni koheziji.

Alpska strategija zadeva eno izmed največjih gospodarskih in produktivnih regij v Evropi, ki zajema pet držav EU (Avstrijo, Francijo, Nemčijo, Italijo in Slovenijo), dve državi zunaj EU (Švico in Lihtenštajn) in skupno 48 regij. Strategija EUSALP bo vplivala na 70 milijonov ljudi, ki živijo in delajo v alpski regiji, koristi bo prinesla vsem: javni upravi, univerzi, raziskovalnim središčem, MSP, civilni družbi, zasebnemu sektorju in mednarodnim vlagateljem. Poleg tega pa bodo boljše storitve in višja kakovost življenja, ki jih bo zagotovila strategija EUSALP, koristile tudi milijonom turistom, ki vsako leto obišejo to območje.

Zakaj EUSALP?

V vseh sedmih državah te regije se državljani, podjetja in lokalne oblasti soočajo s podobnimi izzivi:

- ▶ **ekonomska globalizacija**, ki ogroža konkurenčnost in inovativnost območja,
- ▶ **demografske spremembe**, na katere najbolj vplivajo staranje prebivalstva in novi migracijski vzorci,
- ▶ **podnebne spremembe** in negativne posledice za okolje, biotsko raznovrstnost in življenjske pogoje,

▶ **energetski izzivi** na evropski in svetovni ravni,

▶ **mobilnost** zaradi specifične geografske lege, saj predstavlja tranzitno območje, pa tudi območje z izjemnimi geografskimi in naravnimi danostmi.

Glavni cilj strategije EUSALP je spodbujati trajnostno gospodarsko in socialno uspešnost alpske regije prek gospodarske rasti in ustvarjanja novih delovnih mest zaradi povečane privlačnosti, konkurenčnosti in povezljivosti. Hkrati je njen cilj tudi ohraniti okolje ter zagotoviti zdrave in uravnotežene ekosisteme.

Glavna dodana vrednost strategije za alpsko regijo temelji na novem odnosu med urbanimi, okoliškimi nižinskimi in gorskimi predeli.

Kako deluje?

Alpska strategija temelji na ključnih načelih, ki se uporabljajo pri obstoječih makroregionalnih strategijah: brez novih skladov EU, brez dodatnih formalnih struktur EU in brez nove zakonodaje EU, hkrati pa se zanaša na usklajen pristop, sinergijske učinke in učinkovitejšo uporabo skladov EU in drugih finančnih instrumentov.

Od sedmih vključenih držav in 48 regij je odvisno, ali bo strategija EUSALP dosegla pričakovane rezultate. Evropska komisija kot neodvisni povezovalac skrbi za strateško usklajevanje tistih področij, na katerih lahko makroregiji zagotovi dodano vrednost. Tako lahko denimo nudi strateško podporo pri prepoznavanju šibkosti, ki jih je treba odpraviti na ravni politike, ali omogoči medsektorski pristop, ki bo skladen z različnimi politikami EU.

Toda že komisarka Crețu je opozorila, „to je strategija držav“ in alpska regija lahko le prek njihovih zavez, sodelovanja in skupnih prizadevanj postane uspešnejša, okolju prijaznejša in bolje povezana.

PRIMERI MOŽNIH PROJEKTOV V SKLADU Z EUSALP

POVEČANJE GOSPODARSKEGA POTENCIALA STRATEŠKIH SEKTORJEV

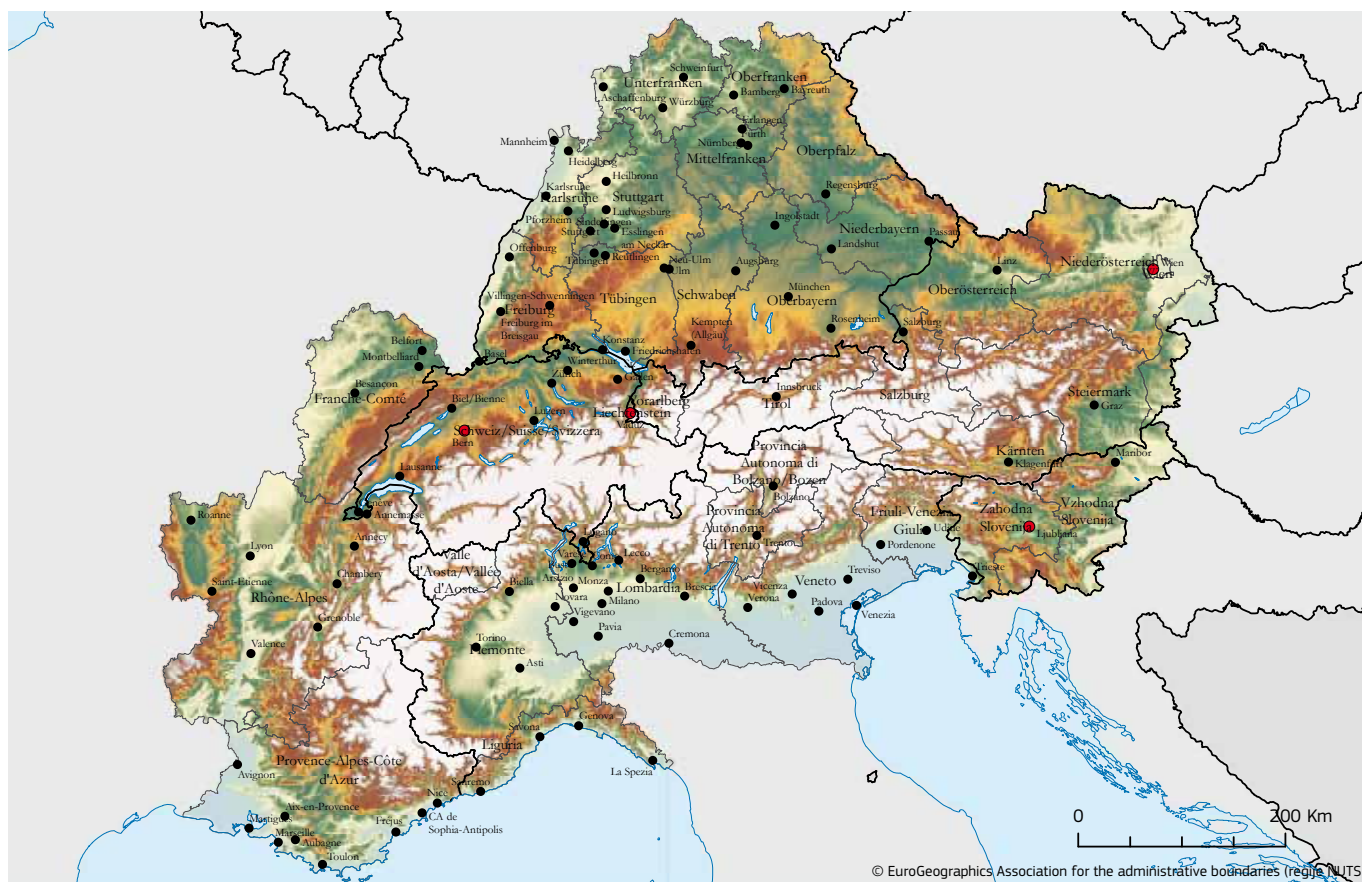
- ▶ **Alpski centri za prenos:** ta projekt vključuje vzpostavitev mreže in orodij za centre za prenos tehnologije, da bi podprli sodelovanje med raziskovalnimi in razvojnimi organizacijami ter podjetji - kot enotne vstopne točke predvsem za MSP. Centri za prenos so lahko regionalni nosilci skupnih projektov za prenos inovacij in tehnologije.
- ▶ **Označevanje alpskega lesa in lesenih izdelkov:** zamisel podpira uporabo lokalnega lesa iz alpskih gozdov v gradbeništvu in lesenih izdelkih po celotni vrednostni verigi – bodisi z mobilizacijo virov in dejavnosti bodisi s primarno ali sekundarno predelavo. Z oznako kakovosti za alpski les bi lahko bolje upravljali tako gorske gozdove kot lesene izdelke, saj bi z znižanjem prevoznih potreb zagotovili nižji ogljični odtis. Poleg tega bi prispevala k profesionalizaciji vseh vključenih, hkrati pa bi pomagala ohraniti in razvijati mreže podjetij.
- ▶ **AlpNet:** cilj tega projekta je na podlagi raziskovalnih rezultatov izboljšati proizvodne inovacije za podjetja, ki delujejo na področju alpskega turizma, da bi lahko omogočili celoletni turizem. S tem projektom se bo okrepila izmenjava znanja in najboljših praks med turističnimi regijami. Na vse bolj konkurenčnem svetovnem trgu je cilj okrepiti položaj alpske regije in poskrbeti, da bo njen turizem bolj trajnostno naravnan.

IZBOLJŠANJE USTREZNOSTI TRGA DELA, IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA

- ▶ **Mladinski alpski dialog:** mnoge alpske regije se soočajo z demografskimi izzivi (npr. staranje prebivalstva, izseljevanje izobražene delovne sile). Če želimo, da se mladi ljudje odločijo ostati v domačih skupnostih, jih je treba vključiti v sprejemanje odločitev in oblikovanje pogojev za delo in življenje. Ta projekt bo mladim ljudem pomagal razumeti potrebe in potencial njihovih vasi in mest, pa tudi celotne alpske regije, in sicer z mednarodnimi izmenjavami mladih in odločevalcev v vseh alpskih državah.

SPODBUJANJE MOBILNOSTI TOVORNEGA IN POTNIŠKEGA PROMETA

- ▶ Posodobitev čezmejnih delov železniških projektov TEN-T; elektrifikacija železniških prog, uporaba 740-metrskih vlakov in razvoj evropskega sistema za upravljanje železniškega prometa ERTMS.
- ▶ Posodobitev lokalnih železniških povezav, na primer Torino-Aosta, Nica-Ventimiglia-Cuneo-Torino, München-Lindau-Bregenz-Zürich, Ulm-Friedrichshafen-Lindau, Trst-Ljubljana, Brescia-Edolo, Durance Valley, Milano-Tirano ter v dolomitskih dolinah v Trentu.
- ▶ Nadgradnja obstoječih projektov sodelovanja za zmanjšanje učinkov čezalpskega prometa in njihova posodobitev na makroregionalni ravni.

Od besed k dejanjem

Komisarka za regionalno politiko Corina Crețu in Komisarka za promet Violeta Bulc sta 25. januarja sodelovali na uvodni konferenci EUSALP na Brdu pri Kranju v Sloveniji. Dogodek, ki sta ga skupaj organizirala Evropska komisija in slovensko Ministrstvo za zunanje zadeve, je pomenil začetek obdobja izvajanja strategije in je sodelujočim ponudil možnost, da izrazijo svoja stališča in zamisli o najboljših metodah delovanja in najučinkovitejšem upravljanju strategije.

„Alpska regija je eno izmed najbolj dinamičnih, inovativnih in konkurenčnih območij v Evropi. Toda še vedno je treba odpraviti socialno-gospodarska neravnovesja. Zato imamo zdaj strategijo EU za alpsko regijo: da bomo lahko v celoti izkoristili potencial 48 vključenih regij, tako članic EU kot tretjih držav,

in zagotovili, da nobena občina, regija ali prebivalec ne bo zastajala na poti k blaginji. Zdaj je čas, da se od besed premaknemo k dejanjem,“ je dejala komisarka Crețu.

„Ker skozi Alpe vodijo štiri izmed devetih evropskih prometnih koridorjev, je ta regija vozlišče sredi posebej ranljivega okolja. Evropa je resda odvisna od povezljivosti alpske regije, vendar je ključnega pomena, da to povežemo z visoko stopnjo trajnosti. Strategija EU za alpsko regijo zagotavlja pravo vizijo in vodstvo, ki je pripravljeno sprejeti ta izziv,“ je dodala komisarka Bulc.

▶ VEČ O TEM
<http://europa.eu/itm36qb>

▶ PROJEKTNA SKUPINA ZA BOLJŠI IZKORISTEK SREDSTEV EU

Skupina, katere namen je pomagati določenim državam članicam bolje izkoristiti sredstva EU, je končala obdobje intenzivnega dela, v katerem so organizirali več kot 100 tehničnih srečanj in seminarjev. Projektna skupina za boljše izvajanje (TFBI) je v sodelovanju z osmimi državami uspela odpraviti ozka grla in zastoje pri dodeljevanju in porabi sredstev iz strukturnih skladov EU.

Projektna skupina je z delom začela novembra 2014, ko je želela ugotoviti, zakaj Bolgarija, Hrvaška, Češka republika, Italija, Romunija, Slovaška, Slovenija in Madžarska zaostajajo za drugimi pri zagotavljanju sredstev prek programov in za projekte. Poleg dela na prepoznavanju ozkih grl je projektna skupina sodelovala z nacionalnimi organi, da bi izdelali akcijske načrte, da bi zadeve spravili v tek.

Celoten proces je imel močno politično podporo tako Evropske komisije kot držav članic. Cilj skupine je bil zagotoviti vsaki državi posebej prilagojene in usklajene metode za boljše izvajanje, da bi uspešno zaključili programsko obdobje 2007–2013.

Pot do sprememb

Projektna skupina se je dela lotila s sistematičnim pregledom programov, prednostnih nalog in po potrebi celo posameznih projektov, ki so imeli podporo EU. Nato so določili dejavnosti, s katerimi bi lahko pospešili izvajanje in jih vključili v akcijske načrte držav članic – vsi ti načrti so bili potrjeni spomladi 2015. Akcijski načrti vključujejo merljive faze in cilje, napredek pa naj bi se spremljal vsaka dva meseca oziroma po četrletjih.

Delo projektne skupine je privedlo do prilagoditev za številne programe in načrte dela pri več projektih. Nekateri projekti so se podaljšali na dve programske obdobji, kar pomeni, da jih je zdaj mogoče v celoti izvesti v obdobju 2014–2020. Poleg tega so bili določeni in predloženi novi pomembni projekti. Povečalo se je število dodelitev finančnih instrumentov,

tako da imajo lahko zadevne države zdaj več prožnosti pri uveljavljanju dodatnih stroškov.

V okviru procesa so se izvajale tudi številne dejavnosti za krepitev zmogljivosti, vključno s seminarji, delavnicami in tehničnimi sestanki z nacionalnimi organi, kjer so se izmenjali primeri dobre prakse [glejte okvirček spodaj]. Čeprav je projektna skupina konec leta 2015 zaključila delo, bo Komisija še naprej zagotavljala pomoč in organizirala podobne dogodke za države članice pri uresničevanju programov v finančnem obdobju 2014–2020.

Krivulja učenja

Mnoge težave, ki jih je odkrila projektna skupina, so bile povezane s posameznimi državami članicami, vendar je bilo tudi nekaj skupnih vzrokov za zamude, na primer:

- ▶ počasen začetek nekaterih programov,
- ▶ nezadostna priprava kompleksnih infrastrukturnih projektov,
- ▶ dolgi projektni cikli,
- ▶ preobsežni nacionalni upravni postopki,
- ▶ nizka administrativna zmogljivosti na nacionalni ravni in pri upravičencih ter
- ▶ napake v postopkih javnega naročanja.

Kljub temu pa se zdi, da je pri izvajanju programov krivulja učenja pozitivno pospešena v vseh državah članicah, zlasti tistih, ki prvič sodelujejo v celotnem programskem obdobju. Za obdobje 2014–2020 se nacionalnim organom priporoča, naj čim prej začnejo z ukrepi za izvajanje programov.

Projektna skupina meni, da morajo nacionalni organi za večjo uspešnost najti učinkovite načine za podporo projektnih upravičencev, ko začnejo porabljati sredstva. Eden od možnih načinov so redne dejavnosti za krepitev zmogljivosti, tako za organe, ki skrbijo za upravljanje sredstev, kot za organizacije, ki jih nato porabijo.

► Sestanek projektne skupine na Hrvaškem decembra 2015

Dosežki projektne skupine – v številkah

- Zahvaljujoč posredovanju projektne skupine Slovaški, Romuniji in Hrvaški ne grozi več, da bodo izgubile 1,3 milijarde EUR sredstev EU.
- V vseh osmih državah članicah, ki so prejele pomoč, je bilo spremenjenih več kot 40 programov, sofinanciranih s strani EU, in 120 pomembnih projektov.
- Projektna skupina je v 12-mesečnem obdobju organizirala več kot 100 tehničnih sestankov.

Poleg tega bi projektna skupina želela, da bi se pogosteje uporabljali nekateri lastni ukrepi Evropske komisije za krepitev zmogljivosti. Mednje sodijo proces TAIEX-REGIO PEER 2 PEER (glejte stran 16), katerega namen je širjenje strokovnega znanja med organi, ki skrbijo za upravljanje sredstev v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) in Kohezijskega sklada. Prav tako je mogoče uporabiti dogovore proti podkupovanju (glejte stran 18), ki ponujajo načine za uresničitev preglednih postopkov oddaje javnih naročil brez korupcije.

Primeri dobre prakse

VEČ POROČANJA IN OKREPLJENI NADALJNJI UKREPI: večina držav, ki jim je pomagala projektna skupina, je izboljšala nadaljnje ukrepe in uvedla pogostejše poročanje o akcijskih načrtih. Zlasti v Romuniji, na Slovaškem in Madžarskem so organizirali več tehničnih sestankov, na katerih so podrobno preučili stanje na več programih – pogosto na podlagi posameznih prednostnih nalog in po posameznih projektih.

IZBOLJŠANJE PROJEKTHNIH NAČRTOV IN PLAČIL: s pomočjo smernic Komisije o zaključevanju programov so Češka republika, Madžarska in Slovaška temeljito in sistematično preuredile projektne načrte. Prav tako so Komisijo zaprosile za več pomoči pri različnih tehničnih in upravnih težavah. Madžarska in Slovaška sta spremenili metode za priglasitev stroškov v projektih, ki ustvarjajo prihodek, in razmišljata o novih računovodskih praksah, da bi izboljšali način dodeljevanja sredstev.

► **VEČ O TEM**
<http://europa.eu/!VQ76YC>

▶ ALI STE NAŠLI STROKOVNO ZNANJE, KI GA IŠČETE?

TAIEX-REGIO PEER 2 PEER: PROŽNO, UČINKOVITO ORODJE ZA IZMENJAVO ZNANJA MED EVROPSKIMI REGIJAMI

Marca 2015 je Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko uvedel novo orodje, ki naj bi pomagalo upravam, ki upravljajo Evropski sklad za regionalni razvoj in Kohezijski sklad, širiti strokovno znanje in dobro prakso po Evropi s ciljem nadaljnega izboljšanja načina porabe naložb EU.

Orodje TAIEX-REGIO PEER 2 PEER po enem letu dokazuje svojo vrednost, zagotavlja učinkovit in preprost spletni sistem, ki združuje strokovnjake in upravičence s pomočjo številnih delavnic, študijskih obiskov in izmenjav strokovnjakov.

PEER 2 PEER gradi na obstoječem instrumentu za izmenjavo informacij in tehnično pomoč (TAIEX), ki je preizkušen in se že več kot 20 let nenehno izboljšuje ter je bil na začetku vzpostavljen za podporo pristopnim pogajanjem takratnih 13 držav članic EU.

PEER 2 PEER omogoča upravam, da dostopajo in ponujajo pomoč, se odzivajo na povpraševanje javnih organov, ki upravljajo ESRR in Kohezijski sklad, in 90 % jih je izrazilo interes za vzajemno učenje, 50 % pa potrdilo, da imajo konkretne potrebe po krepitvi zmogljivosti.

V širšem pogledu je orodje del prizadevanj Evropske komisije, da bi se v celoti izkoristil potencial regionalne politike za ustvarjanje delovnih mest in zagotovila trajnostna rast v skladu s cilji, postavljenimi v strategiji Evropa 2020 in naložbenem načrtu EU, vrednem 315 milijard EUR.

V EU je v upravljanje ESRR in kohezijskega sklada vključenih 24 000 uradnikov iz nacionalnih in lokalnih uprav. Cilj PEER 2 PEER je izkoristiti njihovo znanje in izkušnje ter doseči boljše rezultate s širjenjem njihovega strokovnega znanja in dobre prakse.

Neposredne prijave

Orodje je bilo v preteklih letih v svoji pilotni fazi uporabljeno za organizacijo že skoraj 30 dogodkov, ki so koristili prijavljenim iz 14 držav članic. Po velikosti in obsegu se dogodki razvrščajo od malih študijskih obiskov in misij izmenjave znanja za tri osebe do srečanj 15 oseb iz več držav in delavnic s 60 udeleženci, obravnavane teme pa obsegajo vse od upravljanja naložb in javnih naročil do prometa in okolja.

Do zdaj so bile najučinkovitejše upravičenke Češka, Bolgarija, Hrvaška in Litva in večina vseh prijav za pomoč je bila odobrena.

- ▶ Fabienne Ruault iz Evropske komisije predstavlja spletno orodje
- ▶ Delavnica več držav TAIEX-REGIO o upravljanju okoljskih naložb, december 2015, Litva

„Ta pobuda PEER 2 PEER je pomemben korak: je prožna, preprosta za uporabo in obravnava posebne potrebe v naših regijah.“

▶ CORINA CREȚU – EVROPSKA KOMISARKA ZA REGIONALNO POLITIKO

Decembra je na primer 16 strokovnjakov iz osmih držav članic potovalo v Vilno, kjer so se udeležili večnacionalne delavnice o praksah upravljanja pri okoljskih naložbah. Dobili so bistveno strokovno znanje agencije litvanskega okoljskega ministrstva za upravljanje okoljskih projektov o tem, kako najbolje vlagati vire iz ESRR in Kohezijskega sklada.

Septembra so v manjšem obsegu trije strokovnjaki iz Združenja severnih nizozemskih provinc potovali v Romunijo na tridnevni študijski obisk, da bi pomagali severovzhodni regionalni agenciji za razvoj pridobiti znanje in izkušnje o pametni specializaciji. Osredotočili so se na industrijsko, izobraževalno in inovativno politiko, da bi ugotovili prednostna področja za naložbe na podlagi znanja.

V tem času je junija 2015 PEER 2 PEER pomagal organizirati delavnico o uspešnih modelih za upravljanje in nadzor finančnih instrumentov v Bolgariji, ki se je udeležilo 60 strokovnjakov iz Nemčije, Poljske, Slovenije in Združenega kraljestva.

Pozitivni rezultati

Področja medsebojnih izmenjav, za katera je bilo do danes največ zanimanja, so bili finančni instrumenti, finančno upravljanje in nadzor, javna naročila, državna pomoč, spremljanje in poročanje ter trajnostni mestni razvoj.

Komisarka za regionalno politiko Corina Crețu pravi, da so bile povratne informacije iz izmenjav s strani prijavljenih za pomoč do zdaj zelo pozitivne, in tudi uradniki, ki so se udeležili dogodkov kot strokovnjaki, pa so medsebojne izmenjave ocenili kot koristne.

Sistem je praktičen, pomaga, da se kratkoročne strokovne izmenjave organizirajo hitro in učinkovito, in ob tem poskrbi za čim manjše upravno breme – pa tudi za prožnost, ki so jo dokazale različne vrste izmenjav, organiziranih s pomočjo sistema. Platforma poskrbi tudi za zagotavljanje kakovosti z več vgrajenimi mehanizmi za nadzor kakovosti in ocenjevanje strokovnjakov ter z izmenjavami.

Bistveno je, da orodje pomaga zagotavljati, da so lokalne in nacionalne uprave, ki upravljajo sklade regionalne politike v vseh območjih Evrope, trdne in učinkovite ter omogočajo, da so projekti resnično koristni za ljudi, ki živijo v evropskih regijah.

„Ta pobuda PEER 2 PEER je pomemben korak: je prožna, preprosta za uporabo in obravnava posebne potrebe v naših regijah,“ pravi komisarka Crețu.

Komisija bo pozneje v letošnjem letu izvedla ocenjevanje TAIEX-REGIO PEER 2 PEER, na podlagi katerega bo sprejeta odločitev o naslednjih korakih v prihodnji izvedbi in razvoju orodja.

▶ VEČ O TEM
PEER 2 PEER in postopek prijave: obiščite namensko spletno stran

http://ec.europa.eu/regional_policy/p2p ali stopite v stik z REGIO-PEER2PEER@ec.europa.eu

▶ DOGOVORI PROTI PODKUPOVANJU KREPIJO BOJ PROTI GOLJUFIJI IN KORUPCIJI

VAROVANJE PROJEKTOV, KI JIH FINANCIRA EU

Korupcija resno škoduje gospodarstvu in družbi kot celoti, spodkopava demokracijo, ovira gospodarski razvoj in škodi socialni pravičnosti in pravni državi. Evropska komisija in organizacija Transparency International sodelujeta pri varovanju skladov EU pred goljufijo in korupcijo ter izboljšanju kakovosti javnega naročanja.

V skladu z ocenami se v evropskih državah vsako leto izgubi 120 milijard EUR – skoraj celoten letni proračun Evropske unije (EU) za leto 2014.⁽¹⁾ Korupcija pri javnih naročilih škoduje javnemu interesu, slabi javno zaupanje in negativno vpliva na življenje ljudi. Vendar je za učinkovito spopadanje s koruptivnimi dejanji in goljufijo potreben celovit pristop.

▶ Komisarka za regionalno politiko Corina Crețu in namestnik izvršnega direktorja organizacije Transparency International Miklos Marschall sta objavila pobudo marca 2015

Kot učinkovit protikorupcijski akter ima civilna družba lahko pomembno vlogo pri spodbujanju preglednosti, odgovornosti in preprečevanju. Evropska komisija in organizacija Transparency International sta združili sile in povečali plodno sodelovanje pri odkrivanju novih inovativnih načinov boja proti korupciji in izboljšanju učinkovitosti pri projektih, ki se sofinancirajo iz skladov EU.

Marca 2015 sta komisarka za regionalno politiko Corina Crețu in namestnik izvršnega direktorja organizacije Transparency International Miklos Marschall objavila pobudo „Dogovori proti podkupovanju – mehanizem civilnega nadzora za varovanje skladov EU pred goljufijo in korupcijo“. Cilj druge faze tega skupnega projekta, ki se je začela 1. januarja 2016 in bo potekala štiri leta, je voditi tako imenovane dogovore proti podkupovanju za več projektov, ki jih sofinancira EU, v številnih državah EU.

(1) Poročilo o boju proti korupciji v EU, 3.2.2014, COM(2014) 38 final

Preglednost

Dogovor proti podkupovanju je dogovor med naročnikom, vsemi ponudniki za pogodbo javnega sektorja in neodvisnim nadzornikom, ki nadzira izvajanje dogovora in zagotavlja, da se vse stranke držijo svojih obveznosti znotraj dogovora. Določa pravice in obveznosti, tako da nobena stran ne plača, ponudi, zahteva ali sprejme podkupnine niti ponudniki na skrivaj ne sodelujejo s konkurenti, da bi pridobili naročilo ali podkupili predstavnike organa med izvajanjem.

Da bi zagotovili preglednost, dogovori vključujejo zavezo vseh strank, da bodo zagotovile dostop do informacij, omogočile redno javno poročanje o rezultatih spremljanja in spodbujale uporabo odprtih podatkov pa tudi razkritje informacij, povezanih s postopkom javnega naročanja.

Neodvisni nadzornik, ki nadzoruje izvajanje, zagotavlja, da se vse stranke držijo svojih obveznosti v skladu z dogovorom proti podkupovanju. Mehanizem tudi pojasnjuje pravila za ponudnike, vzpostavlja enake konkurenčne pogoje s tem, da omogoča podjetjem, da se vzdržijo podkupovanja, ker zagotavlja, da bodo njihovi konkurenti storili enako in da se bodo vladni javni naročniki zavezali preprečevati korupcijo in spoštovati pregledne postopke. Ti dogovori proti podkupovanju so zakonsko zavezujoče pogodbe, ki lahko, če se prekršijo, sprožijo sankcije.

Poleg tega, da se dogovori proti podkupovanju nanašajo na pravno preglednost, zagotavljajo tudi učinkovitost, saj izkušnje kažejo, da lahko tak dogovor zmanjša stroške projekta do 30 %. Spodbujajo tudi institucionalne spremembe in pospešujejo dobro upravljanje.

Po razpisu za prijavo interesa, objavljenem 22. maja 2015⁽²⁾, je bilo za to pilotno fazo izbranih 17 projektov, ki se sofinancirajo iz strukturnih in Kohezijskega sklada EU. Predložili so jih organi upravljanja in upravičenci, izbrane organizacije civilne družbe pa so se prijavile, da bodo delovale kot nadzorniki dogovorov proti podkupovanju.

Rezultat precejšnjega interesa na obeh straneh je bil izbor odlične kombinacije projektov iz 11 različnih sektorjev (promet, institucionalna krepitev, kultura, spremljanje, okolje, energija, izobraževanje, raziskave in razvoj, celostne teritorialne naložbe, upravna zmogljivost in zdravstvena oskrba) in 11 držav članic (Bolgarija, Češka, Grčija, Madžarska, Litva,

Latvija, Slovenija, Portugalska, Romunija, Italija in Poljska). Izkušnje, pridobljene v teh pilotnih projektih, se bodo širile in v prihodnosti se bodo lahko uporabile pri številnih drugih projektih, ki jih sofinancira EU.

Dejavnosti projektov, ki jih financira Komisija, bodo vključevale:

- ▶ usposabljanje in krepitev zmogljivosti organizacij civilne družbe, izbranih za izvajanje projekta na ravni države;
- ▶ razvoj in podpis dogovorov proti podkupovanju;
- ▶ usposabljanje in povečevanje znanja ustreznih zainteresiranih strani, kot so naročniki, organi upravljanja in gospodarski subjekti, o protikorupcijskih ukrepih in preglednosti v okviru pristopa z dogovori proti podkupovanju;
- ▶ neodvisno spremljanje dogovorov proti podkupovanju, ki jih izvajajo in/ali usklajujejo organizacije civilne družbe;
- ▶ zagotavljanje preglednosti in dostopa do informacij, ki se nanašajo na postopek dogovorov proti podkupovanju in rezultate za državljane v sodelujočih državah članicah EU;
- ▶ redno izmenjavo in zajemanje vpliva, pridobljenih izkušenj in najboljših praks za partnerje projekta pa tudi za širšo javnost.

Sekretariat organizacije Transparency International bo zagotovil celovito usklajevanje projekta. Usklajeval bo 16 organizacij civilne družbe, ki bodo spremljale dogovore proti podkupovanju in izvajale zagotavljanje kakovosti pri izvajanju projektov na vseh ravneh, spodbujanje in širjenje rezultatov projektov, nujno usposabljanje in krepitev zmogljivosti, zajemanje in širjenje vpliva, pridobljenih spoznanj in najboljših praks.

Dogovori proti podkupovanju so namenjeni spodbujanju stroškovne učinkovitosti pa tudi dobremu upravljanju. Spodbujali bodo tudi institucionalne spremembe, kot so večja uporaba sistemov javnega e-naročanja, poenostavljeni upravni postopki in izboljšave znotraj ureditvenega okolja.

▶ VEČ O TEM
<http://europa.eu/!Qq83pP>

(2) Razpisi so bili objavljeni na spletnem mestu Inforegio http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/improving-investment/integrity-pacts/

▶ Z VAŠIMI BESEDAMI

STALIŠČA ZINTERESIRANIH STRANI GLEDE KOHEZIJSKE POLITIKE 2014–2020

Panorama vas poziva, da pošljete svoje prispevke!

Z **vašimi besedami** je oddelek revije *Panorama*, kjer lahko deležniki na lokalni, regionalni in evropski ravni predstavijo svoja mnenja o prenovljeni kohezijski politiki in načrte za obdobje 2014–2020.

Panorama vas vabi, da pošljete prispevke v svojem jeziku, morda jih bomo vključili v prihodnje izdaje. Pišite nam ter obvestili vas bomo o rokih in smernicah za prispevke.

▶ regio-panorama@ec.europa.eu

▶ GRČIJA

▶ OD RAZVOJA INFRASTRUKTURE K RAZVOJNI INFRASTRUKTURI

Atiški regionalni operativni program se tako kot sama zgodovinska regija sooča z mnogimi izzivi.

Regionalni operativni program (ROP) 2014–2020 za Atiko, v katero sodijo tudi Atene, je bil potrjen decembra 2014, le nekaj mesecev po menjavi regionalne uprave. Novi program vključuje številne izzive, vendar so potrebe atiške regije še večje. Sprememba politike intervencij, številni predhodni pogoji in samoizključitve ter nujnost določitve ciljev tako na finančni kot na dejanski ravni, vse to so kosi sestavljanke, s katero se bo moral spopasti organ upravljanja atiškega ROP v novem programskem obdobju.

Atiški ROP ima na voljo 1,1 milijarde EUR javnih sredstev, ki sta jih zagotovila Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) in Evropski socialni sklad (ESS), razdeljena pa so na 13 prednostnih osi in 10 tematskih ciljev. S pridobitvijo sredstev iz Kohezijskega sklada in Programa za razvoj podeželja se je

povečala finančna zmogljivost regije v novem partnerskem sporazumu o razvojnem okvirju, kar pa hkrati pomeni tudi znatne obveznosti in visoka pričakovanja.

Glavne prednostne naloge za Atiko in organ upravljanja nje-nega ROP so vzpostavitev partnerstev na regionalni, nacionalni in evropski ravni, okrepitev zmogljivosti končnih upravičencev in uporaba razpoložljivih orodij Evropske komisije, kot so integrirane teritorialne naložbe, finančni instrumenti, dogovori proti podkupovanju, podpora skupine JASPERS itn. To so tudi predpogoji za uspešno črpanje tako nacionalnih finančnih virov kot tudi virov Skupnosti.

Realistični cilji, ki jih je mogoče uresničiti do konca programskega obdobja 2014–2020, so rešitev kroničnih okoljskih težav v Atiki (ureditev kanalizacije in ravnanja z odpadnimi vodami v vzhodni Atiki, okolju prijazno ravnanje s trdimi odpadki), odpravljanje revščine in socialne izključenosti, uporaba in spodbujanje nekaterih mestnih območij na širšem atiškem območju prek integriranih in večtematskih posegov ter uskladitev akademskih in raziskovalnih zmogljivosti s potrebnimi podjetij z vidika inovacij.

Napredek, h kateremu bo pripomogel ROP Atika, se ne bo meril le na podlagi zmogljivosti črpanja sredstev, ampak tudi na podlagi njegove učinkovitosti, uspešnosti in čim boljšega izkoristka virov Skupnosti. Člani organa upravljanja in regionalnih oblasti Atike si sistematično prizadevajo, da bi ta cilj dosegli.

DIMITRIS DROSIS – *Vodja posebnega organa upravljanja, Regionalni operativni program Atika*

▶FRANCIJA

▶ NA CESTE PRIHAJA EKONOMIČEN VODIKOV PROMET BREZ EMISIJ

„Razporeditev [postaj v Grenoblu in Lyonu] kaže, da je vodikov promet brez emisij tu v Rona-Alpah realnost! In mi gremo še dlje: v drugi fazi bo projekt HyWay zagotovil lokalno proizvodnjo vodika iz električne energije iz obnovljivih virov iz tega območja in si za cilj postavlja promet povsem brez ogljika.“

Regija Auvergne-Rhône-Alpes v okviru regionalnega operativnega programa Evropskega sklada za regionalni razvoj/ Evropskega socialnega sklada spodbuja proizvodnjo energije iz obnovljivih virov in je porabila skoraj 100 milijonov EUR od dodeljenih 509 milijonov EUR za energetske prehode v obdobju 2014–2020.

Cilj tega nacionalnega inovativnega projekta je, da bi v industrijo uvedli francoski sektor vodikove energije in naredili to tehnologijo bolj konkurenčno. V skladu z ocenami bo do konca triletnega projekta ustvarjenih okrog 100 delovnih mest.

Regija Auvergne-Rhône-Alpes združuje 80% akterjev v francoskem sektorju vodikove energije. Program Leto splošnega sprejemanja vodika, ki je bil uveden oktobra 2014, razvršča

hibridna vodikovo-baterijska vozila za gospodarsko uporabo okrog nekaj polnilnih postaj v Grenoblu in Lyonu.

HyWay izvaja edinstven in inovativni model izkoriščanja voznega parka gospodarskih vozil, ki so opremljena z vodikovimi celicami, in je podvojil njihov doseg okrog dveh polnilnih postaj. Prvi uporabniki so pionirji v trajnostnem prometu, ki temelji na vodik. Vodikova energija prispeva k ohranjanju okolja, zlasti z odgovorom na izziv prometa brez ogljika z zmanjševanjem emisij toplogrednih plinov in onesnaževanja v mestnem okolju.

Skupina za konkurenčnost Tenerrdis sodeluje z nič manj kot osmimi industrijskimi partnerji in obenem s francosko komisijo za atomsko energijo in alternativno energijo (CEA) z namenom, da bi uspešno dokončala ta predindustrijski demonstracijski projekt.

HyWay je junija 2015 naredil velik korak naprej z izvedbo 21 vozil in treh vodikovih polnilnih postaj v Grenoblu. Električna vozila za gospodarsko uporabo so opremljena z vodikovimi celicami, ki podaljšujejo življenjsko dobo baterije s tehnologijo CEA in lahko potujejo 300 km na dan v pogojih mestne vožnje.

Februarja 2016 je bila v Lyonu postavljena nova vodikova polnilna postaja, ki lahko napolni vozilo v manj kot sedmih minutah s tlakom 350 barov in lahko vsak dan oskrbi približno 15 vozil – kar je štirikrat večja zmogljivost kot pri začetni demonstracijski postaji.

Ta vozni park 50 vodikovih vozil je trenutno največji v Evropi, ki se lahko uporablja. V prvih štirih mesecih uporabe so nekatera vozila prepotovala več kot 60 000 km in se na postajah ponovno napolnila več kot 280-krat.

V drugi fazi projekta je načrtovana razširitev lokalne proizvodnje vodika iz električne energije, proizvedene iz obnovljivih virov v tem območju, in s tem dokaz potenciala popolne vodikove verige od obnovljivega vira do prometa brez emisij.

CHANTAL MOREAU – *Direktorica evropskih programov, regija Auvergne-Rhône-Alpes*

▶VELIKA BRITANIJA

▶ SREDSTVA PEACE
ZDRUŽUJEJO RAZDE-
LJENI SKUPNOSTI

Območje zgodovinskih verskih konfliktov v osrčju severnega Belfasta se je s pomočjo sredstev EU PEACE povsem preoblikovalo.

Z ustanovitvijo stičišča skupnosti Girdwood v zapuščenih prostorih, ki so bili pogosto prizorišče sporov med sosednjima protestantsko in katoliško skupnostjo, je zdaj vzpostavljen pozitiven stik med skupnostma, zlasti prek športnih in drugih družabnih dejavnosti.

Preoblikovanje ne bi bilo mogoče brez podpore programa EU PEACE III, ki je zadnji dve desetletji prispeval k miru in stabilnosti na celotnem območju Severne Irske in obmejne regije na Irskem. Ta edinstveni program, ki ga v drugih državah članicah ne poznajo, deluje od leta 1995 in je regijo podprl z okrog 2 milijardama EUR.

Program PEACE IV, s katerim upravlja organ za posebne programe EU, je za obdobje 2014–2020 nedavno prejel 270 milijonov EUR (od tega 229 milijonov EUR iz ESRR).

Ker so bile številne pobude za oblikovanje skupnega prostora, kot je stičišče Girdwood, zelo uspešne na celotnem upravičenem območju v okviru programa PEACE III, se bo tovrstno financiranje nadaljevalo tudi v programu PEACE IV. Program bo podprl oblikovanje mnogih novih skupnih prostorov in lokalnih pobud, katerih namen je vzpostavitev bolj vključujočih javnih prostorov v mestih, krajih in vaseh.

Da bi zagotovili trajnostni učinek v regiji, bo program PEACE IV usmerjen na otroke in mladostnike tako v šolskem okolju kot zunaj njega. Obe, Irska in Severna Irska, se ponašata z visokim deležem mladega prebivalstva: več kot ena tretjina prebivalcev Severne Irske je mlajša od 25 let, kar pomeni, da nimajo neposrednih izkušenj z nasilnimi konflikti iz preteklosti. Kljub temu pa sta problema segregacije in izključevanja še vedno močno prisotna tudi v tej starostni skupini.

Zato bo znaten del sredstev v okviru PEACE IV namenjen podpori mladih, ki so potisnjeni na rob in prikrajšani, in sicer na obeh straneh meje, saj obstaja tveganje, da zapadejo v asocialno vedenje, nasilje ali celo disidentske dejavnosti. Program je namenjen temu, da se jim zagotovi občutek pripadnosti, da se jih spodbudi k sodelovanju pri gradnji odnosov med skupnostma in k razvoju državljanske države.

Na Severnem Irskem 92,6% otrok obiskuje šole, ki so povezane pretežno z eno od skupnosti. Na Irskem ima katoliška cerkev v lasti in vzdržuje 90% šol. Vse to občutno omejuje priložnosti teh otrok, da se povežejo z otroki iz drugačnega okolja in se od njih učijo. Program PEACE IV bo tako podprl skupne izobraževalne pobude, katerih namen bo vzpostaviti neposredni in trajni stik med učenci in učitelji iz različnih okolij, ki bo vključen tudi v učne načrte.

Ker so bile številne pobude za oblikovanje skupnih prostorov na celotnem območju, upravičenem do sredstev programa, zelo uspešne, bo za podobne pobude namenjen precejšen del sredstev. Program PEACE IV bo podprl oblikovanje številnih novih skupnih prostorov in lokalnih pobud, katerih namen je vzpostavitev bolj vključujočih javnih prostorov v mestih, krajih in vaseh.

Zaradi dolge zgodovine razkola med Severno Irsko in obmejno regijo Irske se morajo nekateri deli družbe še vedno soočati z vprašanjem raznolikosti in različnosti. Zato bo velik del sredstev programa namenjen spodbujanju pozitivnih odnosov na regionalni ravni in prek lokalnih partnerstev med predstavniki oblasti.

Regionalne ukrepe v podporo vsem, ki so utrpeli travmatske posledice konflikta, bo usklajevala posebna Služba za žrtve in preživele na Severnem Irskem.

Več podrobnosti je na voljo na strani: www.seupb.eu

JOHN McCANDLESS – *Vodja stikov z javnostjo, organ za posebne programe EU*

▶ NEMČIJA

▶ VARSTVO PRED
POPLAVAMI
V TURINGIJI

Katastrofalne poplave, ki so prizadele regijo Turingija poleti 2013, so dodatno spodbudile izvajanje zveznega načrta za varstvo pred poplavami.

Svobodna dežela Turingija leži v osrednjem visokogorskem delu Zvezne republike Nemčije. Je območje, izpostavljeno poplavam, ima 1867 km voda s tveganjem za poplave, od katerih jih je 1273 km v pristojnosti regionalne vlade, 594 km pa sodi v pristojnost občin.

Za vsa ogrožena vodna telesa so bile izdelane karte poplavne ogroženosti, karte poplavne nevarnosti in načrti za obvladovanje poplavne ogroženosti. Uporabljen pristop in podrobno načrtovanje za začetni cikel direktive o obvladovanju poplavne ogroženosti (2016–2021) je mogoče najti v Zveznem programu za varstvo pred poplavami.

Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) je idealen instrument financiranja za pobude, namenjene izvajanju programov zaščite pred poplavami. Učinkovito, preventivno varstvo pred poplavami vključuje preprečevanje poplav, upravljanje rabe zemljišč in tehnične ukrepe varstva pred poplavami, ki se medsebojno dopolnjujejo.

Preprečevanje poplav vključuje sporočanje natančnih informacij, ki spodbuja prizadete, naj sprejmejo lastne previdnostne korake (v smislu vedenja, strukturnih določb in zavarovanja), ter zagotavlja bistvene podrobnosti službam za pomoč pri nesrečah.

Previdnostni ukrepi rabe zemljišč, ki vključujejo določitev poplavnih con za omejitev gradnje na tem zemljišču, skupaj z decentraliziranimi ukrepi varstva pred poplavami, kot so prilagojena uporaba zemljišč in zemeljskih bregov, lahko zmanjšajo prelivanje voda, kadar se pojavi.

Tehnično varstvo pred poplavami uporablja strukturne ukrepe za zagotovitev, da imajo vodna telesa zmogljivost za sprejemanje opredeljene prostornine poplavne vode brez povzročitve bistvene škode.

V Turingiji je bilo pripravljeno varstvo pred poplavami za vsa ogrožena vodna telesa, ki so jih regija in občine dolžne vzdrževati. Škode ne povzročajo le poplavna voda, temveč naselja, zgrajena znotraj potencialnih poplavnih con, ter neustrezne naložbe v zmanjševanje poplavne ogroženosti.

Tako bo Turingija zgradila sisteme varovanja pred poplavami čim dlje od vodnih teles. Razširjena poplavna drenažna območja omogočajo sinergije (npr. naravnejši razvoj vodnega telesa, vključitev prostora za sproščanje in doživljanje narave v mestno infrastrukturo pa tudi kot možnost za sprehode in kolesarske poti).

Ker bo prostor, ki je potreben, da se to doseže, povzročil, da bo več stavb kupljenih in porušeni in bodo polja pogosteje poplavljeni, bo potreben nov pristop načrtovanja.

Ta strategija širšega drenažnega preseka lahko povzroči večje probleme pri prebivalcih in zamude, če bo prišlo do konfliktov. Da bi se temu izognili, se bo Turingija osredotočila na raziskovanje in analiziranje vseh možnosti varstva pred poplavami in bo svoje ugotovitve pregledno sporočala vsem zadevnim prebivalcem. Vse tehnične informacije bodo predstavljene na dostopen način (glejte domačo stran Letni dogodek ESRR 2015: g. Pehlke; videoposnetek, virtualni projektni ogled in razstava). Upajmo, da bodo ta prizadevanja čim bolj zmanjšala zapravljeno časa med izvajanjem projekta.

KARSTEN PEHLKE – Direktor za načrtovanje in **VOLKER KURZ** – višji svetovalec, turinško ministrstvo za gospodarstvo, znanost in digitalno družbo

NAJ SE SLIŠI
VAS GLAS

regio-panorama@ec.europa.eu

► RAZISKAVA KAŽE POZITIVNO SLIKO ŽIVLJENJA V EVROPSKIH MESTIH

VSAJ 80% PREBIVALCEV EVROPE V VSEH RAZEN ŠESTIH VKLJUČENIH MESTIH JE ZADOVOLJNIH

Evropejci so na splošno zelo zadovoljni z življenjem v mestu, vendar stopnje zadovoljstva s storitvami kažejo velike razlike med mestnimi območji. To je nekaj ključnih izsledkov nedavno objavljenih rezultatov raziskave o zaznavanju kakovosti življenja v evropskih mestih leta 2015. Poleg tega je v mnogih mestih zaznati velik pozitiven napredek od zadnje raziskave leta 2012.

Raziskavo so izvajali od maja do junija 2015, ko so več kot 40000 prebivalcem 83 evropskih mest zastavili 30 vprašanj. Anketiranci so prihajali iz 28 držav članic Evropske unije, pa tudi Islandije, Norveške, Švice in Turčije. Čeprav je treba podatke analizirati glede na posebne okoliščine posameznih mest, odgovori nudijo edinstven vpogled v javno mnenje. Prav tako je raziskava edinstvena, saj zajema mnenje ljudi o mestnih storitvah pa tudi njihova stališča o varnosti v mestu, prisotnosti in integraciji tujcev ter ali mislijo, da je večini ljudi mogoče zaupati.

Splošni odziv – visoke stopnje zadovoljstva

Na splošno je zaznati visoko stopnjo zadovoljstva glede mest, v katerih živijo anketiranci. Razen v šestih mestih je v vseh najmanj 80% ljudi zadovoljnih. Najvišje stopnje zadovoljstva beležijo v Oslu, Zürichu (obe mesti 99%), Aalborgu, Vilni in Belfastu (vsa tri mesta 98%). V 52 izmed 83 držav se večina anketirancev počuti varne, poleg tega pa rezultati kažejo, da je zadovoljstvo z življenjem v mestu tem večje, čim večji je občutek varnosti. Zabeležena so tudi znatna povečanja zadovoljstva, največ v Atenah (67%, +15) in v širšem atenskem območju (71%, +15).

Zaupanje v meščane je veliko v več kot treh četrtinah mest. V 35 mestih se najmanj 70% anketirancev strinja, da je mogoče zaupati večini ljudi v mestu, v 66 mestih pa se o tem strinja 50% anketirancev.

Tudi zadovoljstvo z obsegom zelenih površin je na splošno veliko: v 64 mestih je stopnja zadovoljstva najmanj 70%.

A raziskava je pokazala tudi na različna stališča med mesti, kar zadeva trditve o infrastrukturi in objektih, kot so javni prevoz, zdravstvene storitve, športni in izobraževalni objekti, stanje ulic in zgradb ter javni prostori.

V mnogih mestih sta resno zaskrbljujoča dejavnika razpoložljivost delovnih mest in cenovna dostopnost stanovanj, poleg tega pa so med mesti opazne velike razlike pri javnem prometu. Število prebivalcev, ki dnevno uporabljajo javni promet, se tako giblje od 80% v Parizu do 5% v Nikoziji. V mnogih mestih imajo prebivalci zelo slabo mnenje o učinkovitosti upravnih storitev, raziskava pa je pokazala tudi na velike razlike, kar zadeva standarde čistoče.

Poudarek na 28 prestolnicah EU

Raziskava je tudi pokazala, da se prestolnice soočajo s posebnimi izzivi in priložnostmi. Pozitiven rezultat je, da so prestolnice EU zasedle 10 od najboljših 15 mest z vidika rabe javnega prometa. Toda anketiranci, ki živijo v prestolnicah, so veliko manj zadovoljni, kar zadeva raven hrupa v njihovih mestih v primerjavi s tistimi, ki živijo v drugih mestih, poleg tega pa je v mnogih prestolnicah velika težava cenovna dostopnost stanovanj. Prav tako je v mnogih prestolnicah zabeležena nizka stopnja zadovoljstva s šolami in izobraževalnimi ustanovami.

ZADOVOLJSTVO S STOPNJO HRUPA V PRESTOLNICAH EU

Skupaj
„zadovoljni“
👍

	Dublin	82%
	Helsinki	81%
	Luksemburg	79%
	Dunaj	78%
	Stockholm	77%
	Riga	77%
	Vilna	76%
	London	75%
	Ljubljana	74%
	København	71%
	Amsterdam	69%
	Talin	69%
	Zagreb	69%
	Nikozija	64%
	Berlin	58%
	Bratislava	57%
	Praga	54%
	Bruselj	54%
	Budimpešta	50%
	Pariz	47%
	Varšava	46%
	Madrid	45%
	Rim	45%
	Lizbona	45%
	Valletta	45%
	Sofija	36%
	Atene	34%
	Bukarešta	31%

STOPNJA ZADOVOLJSTVA S ŠOLAMI IN DRUGIMI IZOBRAŽEVALNIMI USTANOVAMI V PRESTOLNICAH EU

Skupaj
„zadovoljni“
👍

	Dublin	83%
	Helsinki	79%
	Nikozija	79%
	Ljubljana	79%
	Luksemburg	78%
	Praga	75%
	Amsterdam	75%
	Pariz	71%
	Zagreb	71%
	Dunaj	71%
	Stockholm	67%
	Lizbona	66%
	London	66%
	Bruselj	65%
	Valletta	65%
	København	64%
	Riga	62%
	Talin	61%
	Varšava	61%
	Bratislava	55%
	Berlin	53%
	Vilna	52%
	Budimpešta	51%
	Atene	50%
	Rim	50%
	Madrid	50%
	Bukarešta	48%
	Sofija	47%

☞ *Upam, da bodo rezultati navdihnili vse akterje in deležnike, vključene v razvoj mest, da se socialnih, gospodarskih, kulturnih in okoljskih izzivov lotijo na celovit način.* ☹

▶ CORINA CREȚU, EVROPSKA KOMISARKA ZA REGIONALNO POLITIKO

JAVNI PROMET

STOPNJA ZADOVOLJSTVA Z JAVNIM PROMETOM, NPR. AVTOBUS, TRAMVAJ ALI PODZEMNA ŽELEZNICA

	Miskolc	Budimpešta	Burgas	Krakov	Ženeva	Lille	Oviedo	Nikozija	Košice	Riga
2015	 65%	 67%	 86%	 82%	 82%	 77%	 66%	 41%	 45%	 67%
Primerjava z letom 2012	+25	+22	+19	+19	+19	-9	-9	-9	-12	-14

Na splošno raziskava kaže, da so evropski meščani sicer večinoma zadovoljni z razmerami, v katerih živijo – vsaj devet od desetih anketirancev je potrdilo, da so zadovoljni s svojim življenjem, in večina jih je zadovoljna s krajem prebivanja – ocene infrastrukture in storitev pa se med seboj zelo razlikujejo. To je mogoče zaznati v velikem razhajanju, kar zadeva mnenje o javnem prometu, zdravstvenih storitvah in okolju. Rezultati tako kažejo, da se je treba socialnih, gospodarskih, kulturnih in okoljskih izzivov v mestih lotiti na celovit način.

Razlike glede javnega prometa

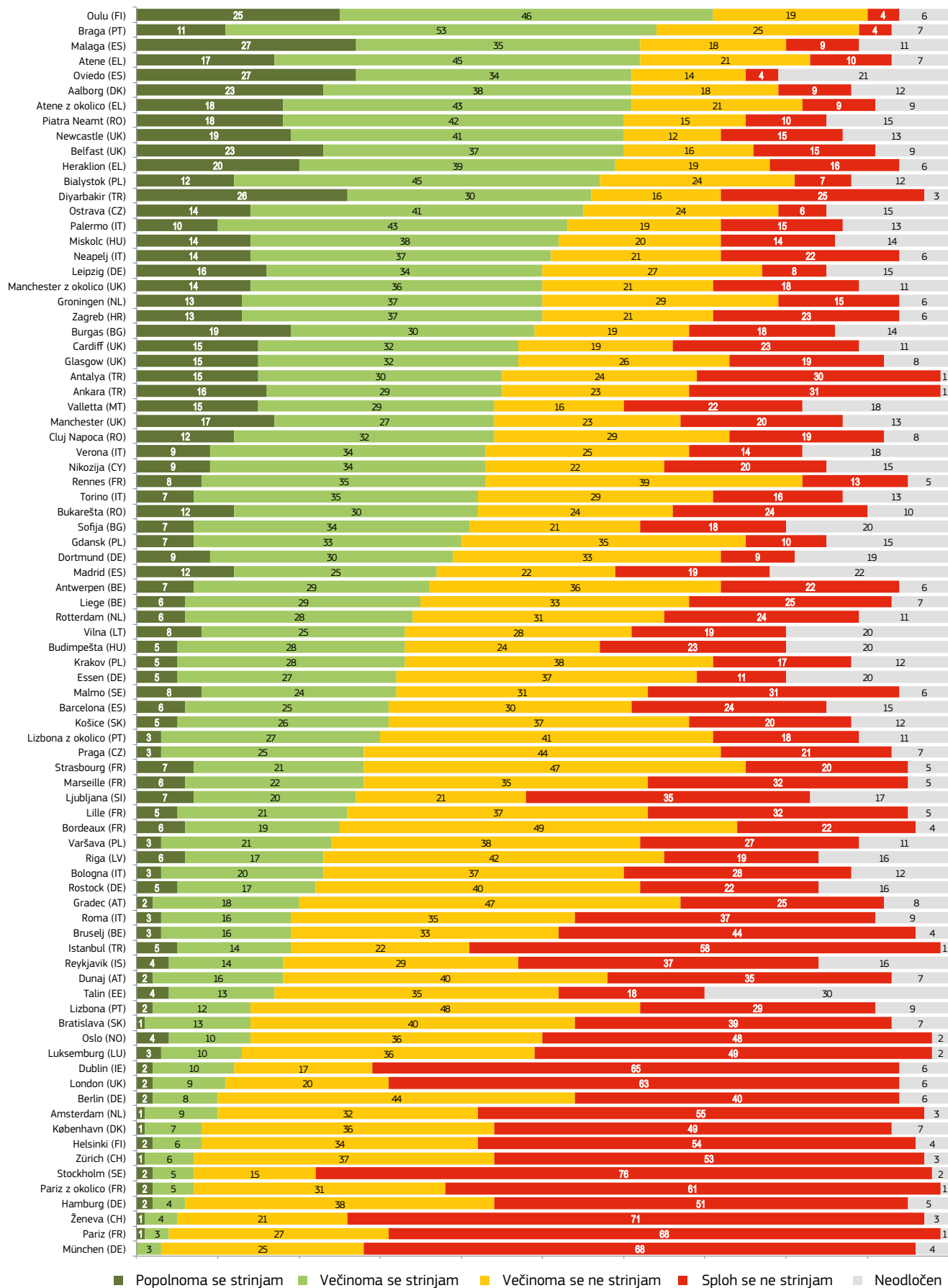
Stopnja zadovoljstva z javnim prometom se med mesti zelo razlikuje, od 97% v Zürichu do 14% v Palermu. V 40 izmed 83 mest vsaj tri četrtine anketirancev pravi, da so zadovoljni z javnim prometom v svojem mestu. V več mestih večji delež prebivalstva ni imel mnenja o javnem prometu, na primer v Reykjaviku (30%), Valletti (29%) in Nikoziji (24%), kar je deloma mogoče razložiti s tem, da znatni delež prebivalstva v teh mestih ne uporablja javnega prometa.

KLJUČNI IZZIVI ZA MOJE MESTO

Med desetimi ponujenimi možnostmi so tri izbrali kot najbolj pereče v njihovih mestih, in sicer zdravstvene storitve, brezposelnost ter izobraževanje in usposabljanje. Ti trije vidiki so se uvrstili višje kot varnost, javni promet, cestna infrastruktura, onesnaženost zraka, stanovanja, socialne storitve in hrup.

- Zdravstvene storitve – v 63 izmed 83 mest so zdravstvene storitve navedene kot eden izmed treh najbolj perečih problemov, kot najhujši problem so navedene v 27 mestih;
- Brezposelnost je kot eden izmed treh najbolj perečih problemov navedena v 52 mestih, na prvo mesto pa se je uvrstila v 23 mestih;
- Izobraževanje in usposabljanje sta med najbolj perečimi problemi v 59 izmed 83 mest in na prvem mestu v 18 mestih;
- Stanovanja so najbolj pereč problem v sedmih mestih in eden izmed treh najbolj perečih problemov v desetih mestih;
- Onesnaženost zraka je med glavnimi problemi v 14 mestih;
- Cestna infrastruktura je eden izmed treh najbolj perečih problemov v 18 mestih;
- Varnost je eden izmed treh najbolj perečih problemov v 16 mestih;
- Javni promet je eden izmed treh najbolj perečih problemov v desetih mestih;
- Socialne storitve so eden izmed treh najbolj perečih problemov v štirih mestih;
- Hrup se v nobenem mestu ni pojavil med tremi najbolj perečimi problemi.

CENOVNA DOSTOPNOST STANOVANJ V (IME MESTA) JE ENOSTAVNO NAJTI DOBRO STANOVANJE PO RAZUMNI CENI

■ Popolnoma se strinjam ■ Večinoma se strinjam ■ Večinoma se ne strinjam ■ Sploh se ne strinjam ■ Neodločen

Najti dobro in cenovno ugodno stanovanje v več kot polovici vključenih mest velja za problematično, še zlasti to velja za prestolnice. Stanovanje je eden izmed treh najbolj perečih problemov v 12 mestih in najbolj pereč problem v šestih mestih.

PRILOŽNOSTI ZA ZAPOSLETEV

V (IME MESTA) JE ENOSTAVNO
NAJTI SLUŽBO

		Strinjam se 	Ne strinjam se
 Praga		72	24
 Cluj Napoca		67	22
 München		62	20
 Bratislava		62	31
 Oslo		59	29
 Stockholm		58	33
 Sofija		58	34
 Antwerpen		56	34
 Varšava		54	38
 Hamburg		52	27
 Zürich		52	31
 København		51	32
 Vilna		51	33
 Antalya		51	45
 London		50	36
 Palermo		3	96
 Napoli		5	93
 Torino		9	85
 Atene z okolico		10	85
 Malaga		11	85
 Atene		11	84
 Oviedo		9	83
 Rim		12	83
 Bialystok		12	82
 Madrid		12	81
 Miskolc		12	80
 Lizbona		17	77
 Braga		17	77
 Barcelona		17	75
 Ostrava		19	75

Samo v 14 mestih je večina anketirancev odgovorila, da je enostavno najti službo. **Brezposelnost** se navaja kot eden izmed treh najbolj perečih problemov (od desetih možnih) v 52 mestih in zaseda najvišje mesto v 23 mestih.

KAKOVOST ZRAKA

ALI STE ZADOVOLJNI S
KAKOVOSTJO ZRAKA
V SVOJEM MESTU?

		Strinjam se 	Ne strinjam se
 Rostock		94	5
 Groningen		92	6
 Bialystok		92	7
 Zürich		91	8
 Newcastle		90	7
 Aalborg		89	7
 Dublin		88	11
 Helsinki		88	11
 Oulu		88	11
 Dunaj		88	12
 Belfast		86	10
 Cardiff		86	12
 Piatra Neamt		86	13
 Leipzig		85	13
 Krakov		16	83
 Ostrava		23	76
 Bukarešta		22	75
 Pariz		25	73
 Atene		27	72
 Sofija		28	69
 Burgas		30	68
 Pariz z okolico		30	68
 Rim		32	68
 Madrid		31	66
 Barcelona		33	66
 Palermo		34	65
 Neapelj		34	65
 Torino		35	63
 Valletta		35	62
 Atene z okolico		39	59
 Gradec		46	53
 Budimpešta		48	51

Kakovost zraka je vidik, pri katerem so si bila mnenja anketirancev najbolj nasprotujoča. Kljub temu je onesnaženost zraka eden izmed najbolj perečih problemov v 13 mestih in je na najvišjem mestu v petih mestih.

ZAVEZE MOJEGA MESTA V BOJU ZOPER PODNEBNE SPREMEMBE

	Krakov	Zagreb	Gradec	Dunaj	Malaga	Helsinki	Vilna	Bialystok	Budimpešta	Praga	Lille	Lizbona	Ankara	Bruselj	Istanbul
2015	60%	51%	67%	75%	58%	62%	62%	62%	55%	40%	64%	48%	52%	49%	41%
Primerjava z letom 2012	+21	+15	+13	+12	+11	+10	+10	+10	+10	+10	-9	-9	-10	-10	-17

V okrog dveh tretjinah vključenih mest (57 od 83) menijo, da si njihovo mesto prizadeva za boj proti podnebnim spremembam. Od leta 2012 se je v znatnem številu evropskih mest povečal

delež prebivalcev, ki se s tem strinjajo. Največje povišanje je opazno v Krakovu (60%, +21), Zagrebu (51%, +15), Gradcu (67%, +13), na Dunaju (75%, +12) in v Malagi (58%, +11).

Razlogi, zakaj ljudje radi živijo v evropskih mestih

V 79 evropskih mestih so anketirali 41 000 ljudi. Vključena so bila vsa glavna mesta.

Vir: Kakovost življenja v mestih 2016. Evropska komisija.

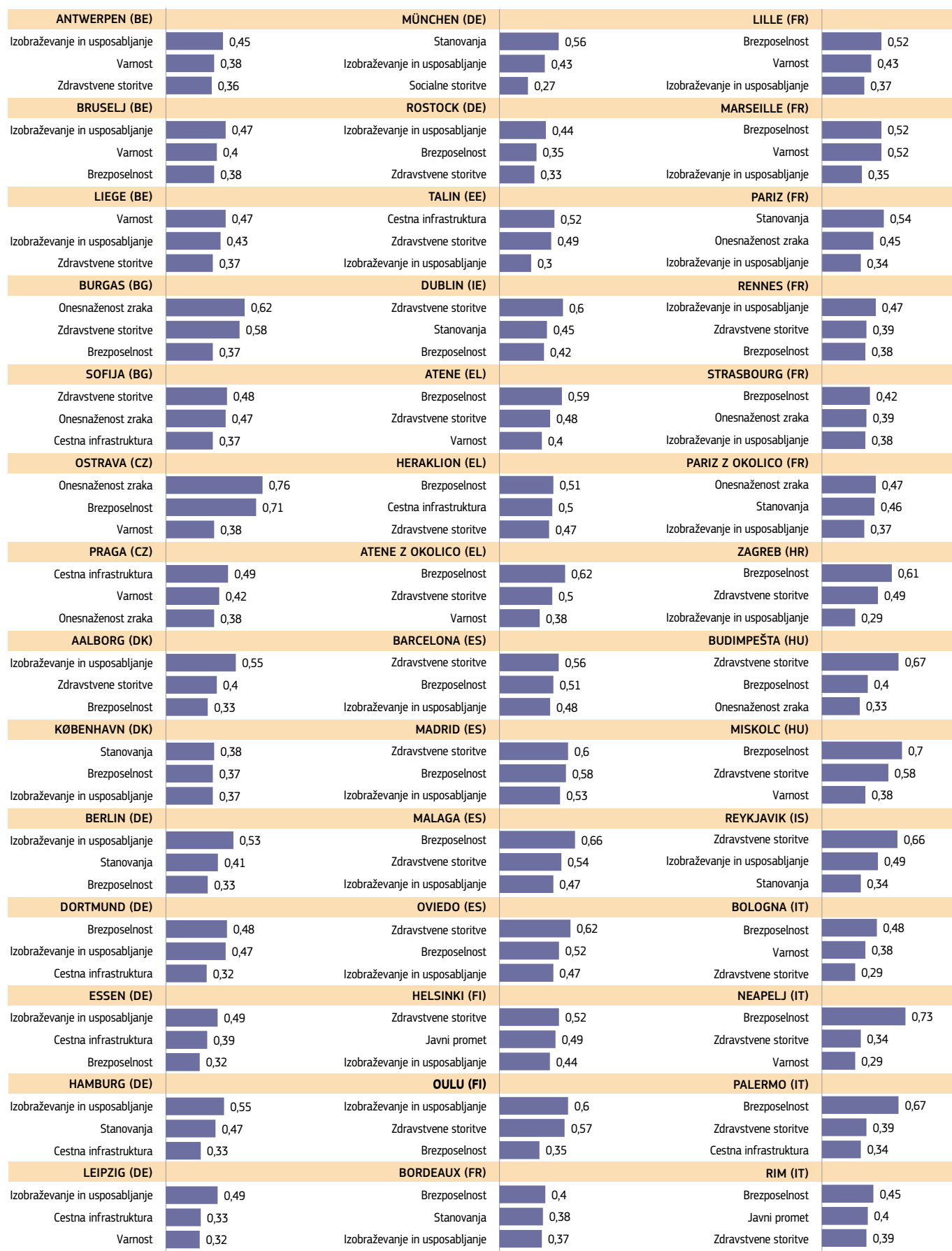
▶VEČ O TEM

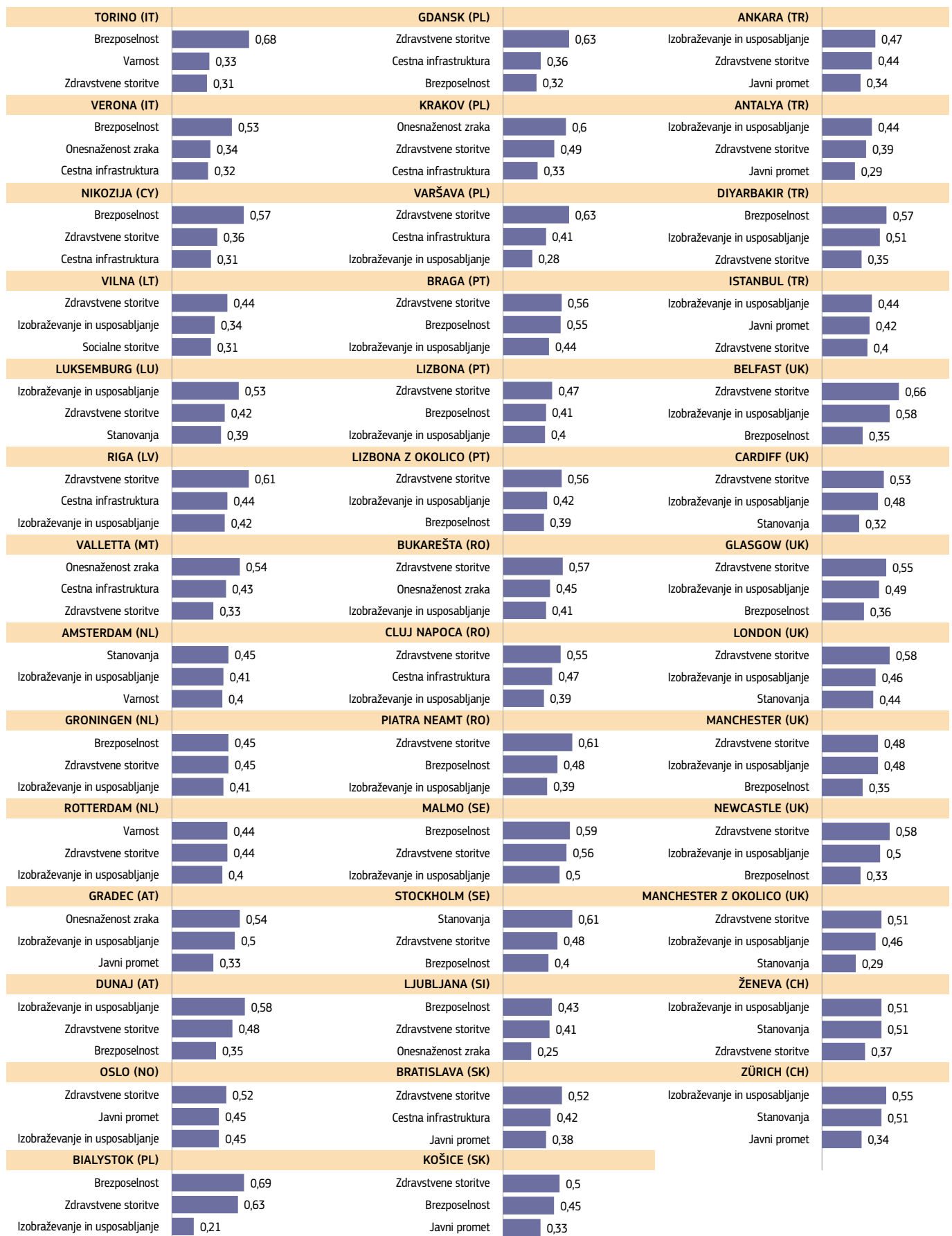
Publikacija 2015 in pretekle publikacije:
<http://europa.eu/!wD39kk>

Vse raziskave Flash Eurobarometer lahko najdete na spletni: <http://europa.eu/!jx34Jp>

Nacionalna poročila o raziskavi Flash Eurobarometer 419
<http://europa.eu/!rV86pc>

KATERI TRIJE PROBLEMI SO PO VAŠEM MNENJU NAJBOLJ PEREČI V VAŠEM MESTU?

▶ EVROPSKA KOHEZIJSKA POLITIKA, KLJUČNI DEJAVNIK ZA RAZVOJ ŠPANIJE IN INTEGRACIJO V EVROPI

Kohezijska politika bo v obdobju 2014–2020 v Španiji vložila okrog 28 600 milijonov EUR in pomagala izvesti strukturne reforme, ki so srednje- in dolgoročno potrebne za premišljen in trajnostni razvoj.

Ko je bil pred tremi desetletji podpisan akt o pristopu Španije k takratnim Evropskim skupnostim, si je le malokdo predstavljal, da se bo država v prihodnjih letih tako korenito gospodarsko in družbeno preoblikovala. Gospodarsko rast v drugi polovici 80. let so večinoma poganjale strukturne reforme in trgovina znotraj Skupnosti. A tega cikla blaginje skorajda ni mogoče razložiti brez naložb in stabilizacijskega učinka evropske kohezijske politike. Poleg tega je ta politika spodbujala dokaj enakopravno porazdelitev rasti po vseh avtonomnih pokrajinah, kar je prispevalo h gospodarski, družbeni in teritorialni koheziji, kot je zapisano tudi v Lizbonski pogodbi. Kot ključna akterka kohezijske politike je Španija bila in še vedno ostaja ena od glavnih držav upravičenk in udeleženk.

Kohezijska politika predstavlja približno eno tretjino proračuna EU in je njen glavni instrument za spodbujanje naložb v državah članicah in njihovih regijah. V obdobju 2014–2020 bo za to politiko namenjenih več kot 350 000 milijonov EUR sredstev, kar skupaj z nacionalnim sofinanciranjem pomeni več kot pol trilijona EUR.

Španija je doslej absolutno gledano največja država prejemnica, saj naj bi v obdobju od 1989 do 2020 skupaj prejela

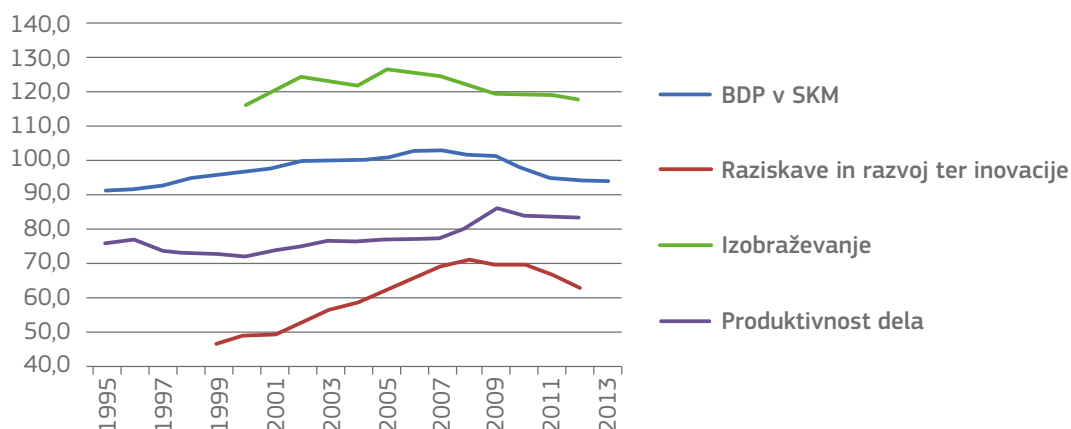
skoraj 200 000 milijonov EUR. Relativno gledano je bila največjih naložb deležna v obdobju od 1993 do 2003, ko je kohezijska politika predstavljala več kot 1% BDP letno in je Španija prejela 25% vseh sredstev. Trenutno je Španija tretja največja prejemnica z 8% sredstev, kohezijska politika pa na letni ravni prispeva k 0,3% BDP.

Toda vpliv teh sredstev na javne naložbe je še mnogo večji, saj podpira naložbe ne le v finančnem smislu, ampak tudi na strateški ravni, kar pomeni večji potencial za spodbujanje pametne, trajnostne in vključujoče rasti. Prispevek kohezijske politike v Španiji je bil še bolj ključnega pomena med nedavno gospodarsko krizo, ko se je z 9% javnih naložb leta 2010 dvignil na skoraj 27% leta 2013.

Bogata žetev

Tako Španija kot njene avtonomne skupnosti so v obdobju od sredine 90. let do leta 2007 močno napredovale in dosegle visoko stopnjo konvergence z evropskim povprečjem. Ko je nepremičninski balon počil in je sledila velika kriza, so se pokazale pomanjkljivosti španskega modela rasti, ki je temeljil na dejavnostih z nizko dodano vrednostjo in stagnirajočo produktivnostjo pod evropskim povprečjem. Posledično so se učinki konvergenčnega procesa takrat povrnili ne le skozi BDP na prebivalca, ampak tudi na drugih ravneh (raziskave in razvoj,

BDP NA PREBIVALCA V SKM (STANDARDIH KUPNE MOČI), IZDATKI ZA RAZISKAVE IN RAZVOJ KOT% BDP, VISOKO IZOBRAŽENI DRŽAVLJANI, PRODUKTIVNOST DELA (VIR: EUROSTAT)

visoko izobraženi državljani itn.). Relativno pozitivne smernice pri produktivnosti dela v zgodnjih letih krize je mogoče v veliki meri razložiti z odmikom od fizičnega dela in manj produktivnih dejavnosti.

Kohezijska politika je bila ključnega pomena v letih rasti, v času krize pa je pomagala omejiti škodo. Glavni makroekonomski modeli za oceno njenega vpliva kažejo, da naj bi bil španski BDP zaradi programov v obdobju 2000–2006 višji za 0,9%, zaradi sredstev v obdobju 2007–2013 pa za 0,5%. V obdobju 2014–2020 naj bi kohezijska politika k povečanju BDP Španije prispevala 0,4%, v avtonomnih skupnostih, ki prejemajo več sredstev, pa še več.

Prav tako se je politika izkazala kot zelo učinkovita pri prilagajanju naložb posebnih potrebam. Čeprav je bil v začetku poudarek na glavni infrastrukturi, so se naložbe sčasoma preusmerile na raziskave in razvoj ter inovacije, IKT, MSP, konkurenčnost in nizkoogljično energetiko. Ta področja prejemajo več kot 46% sredstev ESRR in ESS, skoraj tretjino sredstev pa predstavljajo naložbe v zaposlovanje, izobraževanje in socialno vključenost.

Prednostne naloge za sofinanciranje za obdobje 2014–2020

Glavne prednostne naloge so naložbe v človeški kapital s spodbujanjem večje produktivnosti dela in boljšega dostopa do služb ter izboljšanje na področju izobraževanja, usposabljanja in socialne vključenosti, zlasti za mlade in ranljive skupine. Sistem izobraževanja in usposabljanja je treba prilagoditi, tako da bodo mladi prejeli ustrezno podporo, pri čemer lahko pomaga izvajanje pobude za zaposlovanje mladih. S podporo kohezijske politike naj bi se raven zaposlenosti do leta 2020 dvignila na 74% v primerjavi z 59% leta 2012, delež tistih, ki prezgodaj zaključijo šolanje, naj bi se do leta 2020 znižal na okrog 15%

v primerjavi s 25% leta 2012, 1,5 milijona ljudi pa naj bi rešili socialne izključenosti oziroma tveganja revščine.

Prav tako naj bi se proizvodni sistem usmeril v dejavnosti z višjo dodano vrednostjo, in sicer s spodbujanjem konkurenčnosti MSP, pospeševanjem podjetništva in zagonskih podjetij, izboljšanjem ravni produktivnosti in okrepljeno prisotnostjo na mednarodnih trgih. Podjetja morajo imeti dostop do finančnih virov prek garancij, skladov tveganega kapitala, vračljivih posojil itn. Španija bo prva začela izvajati pobudo za MSP. Prav tako se pričakuje, da bo kohezijska politika pomagala vsem državljanom do leta 2020 zagotoviti internetne hitrosti 30 MB/s in znatno povečati število izvoznih podjetij. Predvidene so tudi izbrane prometne naložbe, kjer je to potrebno za odpravo ozkih grl zaradi gospodarske dejavnosti.

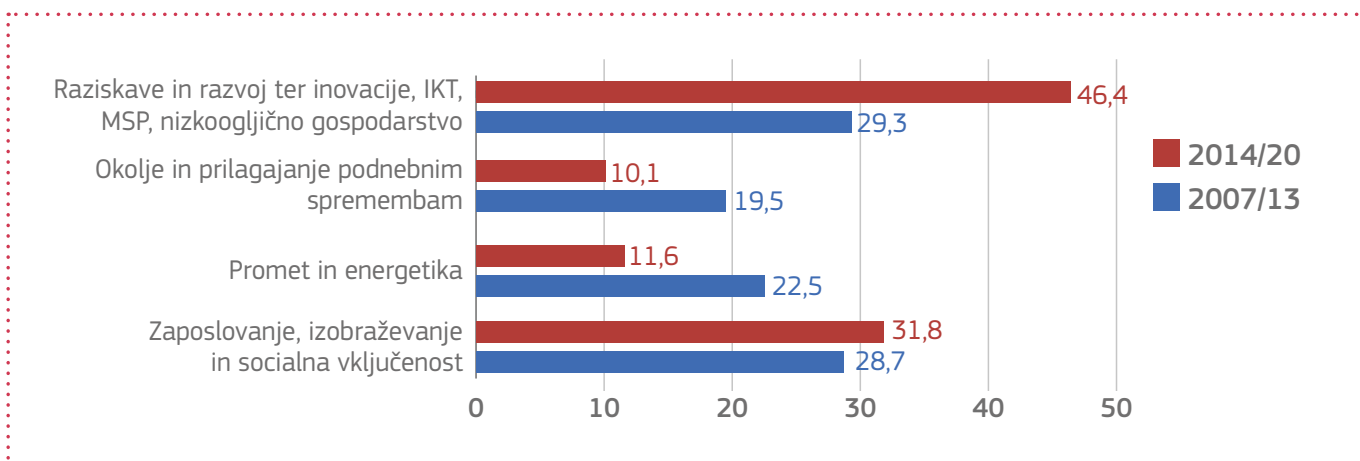
Spodbude bodo namenjene tudi oblikovanju ugodnega poslovnega okolja za inovacije in pametno specializacijo (RIS3), okrepljene pa bodo tudi dejavnosti raziskav in razvoja. Kohezijska politika naj bi po nekaterih ocenah pomagala povečati delež zasebnega vlaganja v raziskave in razvoj na 60% do leta 2020 v primerjavi s 45% leta 2012, poleg tega pa naj bi 25% podjetij z več kot 10 zaposlenimi začelo uporabljati tehnološke inovacije (v primerjavi s 13% leta 2012).

Nenazadnje se bo spodbujala bolj trajnostna raba naravnih virov s podporo obnovljivih virov energije in izboljšanjem energetske učinkovitosti v javnih zgradbah, gospodinjstvih, MSP itn. Podpora bo zagotovljena tudi za trajnosten urbani promet in biotsko raznovrstnost, vlagalo pa se bo tudi v usmerjene okoljske naložbe, s katerimi se bodo uresničevale zahteve EU.

► VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/information/maps/methodological_note_eu_spi.pdf
www.eif.org/what_we_do/guarantees/sme_initiative/index.htm

PORAZDELITEV (V%) VSEH SREDSTEV KOHEZIJSKE POLITIKE V ŠPANIJU PO TEMATSKIH CILJIH (PRIMERJAVA MED OBDOBJEMA 2014–2020 IN 2007–2013) (VIR: EVROPSKA KOMISIJA, GD REGIO)

▶ UGOTAVLJANJE SOCIALNEGA NAPREDKA

POVEJTE SVOJE MNENJE O OSNUTKU REGIONALNEGA INDEKSA SOCIALNEGA NAPREDKA V EU

GD Regio je objavil nov osnutek regionalnega indeksa socialnega napredka (ISN), da bi pridobil odziv deležnikov in komentarje javnosti. Cilj indeksa je meriti raven socialnega napredka vseh 272 evropskih regij kot dodatka k tradicionalnim merilom gospodarskega napredka, ki se meri na podlagi BDP, prihodkov in stopnje zaposlenosti.

Meritve socialnega napredka lahko prispevajo k pripravi bolj-
ših razvojnih strategij za regije EU. Indeks predstavlja oceno
absolutne uspešnosti na podlagi meritev na lestvici od 0 do
100 za vsakega od 50 vključenih kazalnikov.

Zadnji podatki kažejo, da je ISN najnižji v romunskih in bol-
garskih regijah, najvišji pa v nordijskih in nizozemskih regijah.
Raven socialnega napredka je visoka tudi v Avstriji, Nemčiji,
Luksemburgu, na Irskem in v Združenem kraljestvu. Belgija,
Francija in Španija dosegajo dobre rezultate, vendar imajo
nekatero njihove regije precej nižje ocene kot preostali del
države. Nekatero regije v Grčiji in južni Italiji imajo zelo nizke
rezultate. Nasprotno pa so ocene Estonije, več čeških regij
in vzhodne Slovenije precej visoke kljub sorazmerno nizki
ravni razvoja.

Pri primerjavi ISN je z merjenjem bruto domačega proizvoda
BDP na prebivalca, ki je eden od kazalnikov gospodarskega
razvoja, jasno opazna močna in pozitivna povezava med
obema kazalnikoma, ki pri višjem BDP na prebivalca slabi.
To je posebej očitno v regijah okrog prestolnic. Bukarešta,
Bratislava, Praga, Bruselj, Luxembourg in London imajo, na
primer, sorazmerno nizko raven ISN glede na njihov BDP na
prebivalca. Druge regije pa imajo višje ocene, kot bi lahko
sklepali po BDP na prebivalca. To velja za nordijske regije in
večino nizozemskih regij, vendar tudi za regijo Podlaskie na
Poljskem ter regiji Cornwall in West Wales and the valleys
v Združenem kraljestvu.

ISN je bil oblikovan zato, da bi regijam pomagal prepoznati
njihove prednosti in slabosti glede na regije, ki imajo podobne
gospodarske rezultate. Te je mogoče podrobneje preučiti
s pomočjo regionalnih pregledov rezultatov, ki so na voljo na
spletnem naslovu: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/maps/social_progress

KAKO DELUJE

INDEKS UPOŠTEVA TRI DIMENZIJE:

- ▶1 OSNOVNE ČLOVEKOVE POTREBE
- ▶2 TEMELJE BLAGOSTANJA IN
- ▶3 PRILOŽNOSTI

Zemljevid teh treh dimenzij si lahko ogledate na
naslovu: http://ec.europa.eu/regional_policy/maps-pps/social_progress/spi.html

Vsako dimenzijo sestavljajo štiri tematska področja. Vseh
12 sestavin kaže na velike razlike tako znotraj držav kot med
državami članicami EU. Zajemajo teme, kot so dostop do
zdravstvene oskrbe, kakovost in dostopnost stanovanj,
osebna varnost, dostop do visokošolskega izobraževanja in
onesnaženost okolja.

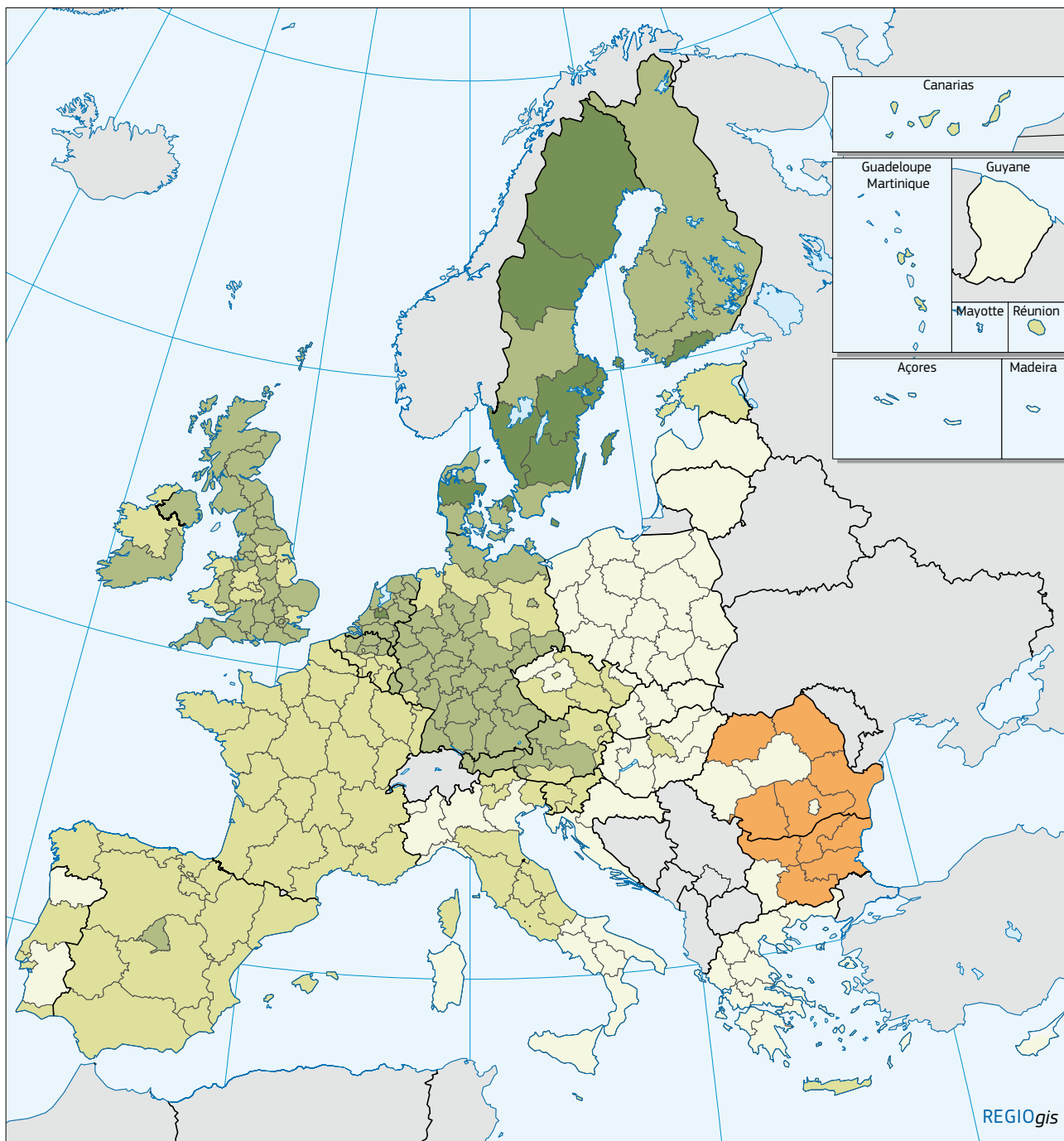
Indeks je rezultat sodelovanja med Generalnim direktoratom
Evropske komisije za regionalno in mestno politiko, organiza-
cijo Social Progress Imperative in baskovskim inštitutom za
konkurenčnost Orkestra. Sledi splošnemu okviru svetovnega
indeksa socialnega napredka, ki pa je bil za EU prilagojen po
meri. Toda indeks ni bil pripravljen za namene razporejanja
sredstev in v ničemer ne zavezuje Evropske komisije.

Osnutek indeksa je predložen v javno razpravo, da bi pridobili
povratne informacije vseh deležnikov glede vključenih tem,
kazalnikov in načina, kako so ti kazalniki združeni v enotno
končno oceno za posamezno regijo.

Prosimo, da svoje pripombe in predloge pošljete na naslov:
REGIO-B1-PAPERS@ec.europa.eu

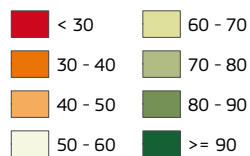
Spremenjena različica regionalnega indeksa socialnega
napredka bo izdana oktobra 2016.

▶VEČ O TEM
<http://europa.eu/dg63bB>

Indeks socialnega napredka EU

Indeks

Vir: GD REGIO

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

► PROJEKT MESTA SVETA: MEDNARODNO SODELOVANJE PRI TRAJNOSTNEM RAZVOJU MEST

Urbanizacija je globalni izziv, ki ga je treba upravljati trajnostno in vključujoče. Ronald Hall, glavni svetovalec za mednarodno sodelovanje v Generalnem direktoratu za regionalno in mestno politiko (Regio), gleda, kakšen je prispevek projekta Mesta sveta k razvoju mest znotraj in zunaj EU.

V skladu z navedbami Združenih narodov je leta 2014 kar 54% svetovnega prebivalstva prebivalo v mestnem okolju v primerjavi z zgolj 30% leta 1950, po napovedih pa naj bi to število do leta 2050 naraslo na 66%. Stopnja urbanizacije se med celinami znatno razlikuje, večina urbaniziranega prebivalstva je v Severni Ameriki (82%), Latinski Ameriki in na Karibih (80%) ter v Evropi (73%). Leta 2014 sta bili Afrika (40%) in Azija (48%) še vedno razmeroma podeželski.

Po pričakovanjih bo imel trend urbanizacije v prihodnjih letih še večji globalni pomen, verjetno mu bosta Afrika in Azija neizogibno sledili in do leta 2050 dosegli stopnjo mestnega prebivalstva 56% oziroma 64%. Za oblikovalce politike po svetu bo izziv zagotoviti trajnostno in vključujoče upravljanje v državah v vzponu, ki si želijo razviti uspešen model razvoja mest, medtem ko si bolj zrela industrijska gospodarstva prizadevajo obravnavati napake pretekle urbanizacije.

Dvostranski pristop

Spodbujanje trajnostnega regionalnega razvoja in razvoja mest je glavna prednostna naloga EU in ključni element regionalne in mestne politike EU. Kot je pred kratkim dejal generalni direktor Regio Walter Deffaa v Mumbaju: „Imamo dvostranski pristop, s katerim znotraj EU uporabljamo regulativna in naložbena sredstva, ki jih imamo na voljo, pa tudi razvijajoča se omrežja znanja med našimi mesti, ter si zunaj EU prizadevamo obogatiti in okrepiti zmogljivost mestne politike s sodelovanjem z glavnimi mesti v drugih državah.“

V odgovor na izzive, ki jih prinaša hitra urbanizacija v zadnjih 10 letih, je Regio sodeloval s podobnimi organi zunaj EU na

► Januarja 2016 je Walter Deffaa, generalni direktor Generalnega direktorata Evropske komisije za regionalno in mestno politiko, spregovoril na konferenci World Cities v Mumbaju v Indiji

področju regionalne politike in politike razvoja mest. Evropski parlament je ta prizadevanja močno podprl in izglasoval vire za številna vprašanja regionalne politike in politike razvoja mest. Od leta 2014 je ta podpora prevzela obliko pripravljalnega ukrepa, imenovanega „Mesta sveta: sodelovanje EU in tretjih držav pri razvoju mest“, ki ga je Regio izvajal od leta 2014 do 2016 (zdaj podaljšanega do leta 2017).

Osrednja točka pripravljalnega ukrepa Mesta sveta je projekt z enakim imenom, ki pomaga EU, da pospešuje svoj model celostnega razvoja mest od spodaj navzgor v partnerskih državah. Podpira decentralizirano sodelovanje med regionalnimi in mestnimi organi ter drugimi zainteresiranimi stranmi v EU in državah zunaj EU v dvosmernem interaktivnem procesu.

Mesta sveta razvijajo novo vlogo sodelovanja pri razvoju mest v diplomatskih odnosih EU s preostalim svetom. To je še posebno očitno v odnosu EU s Kitajsko. Maja 2012 so voditelji EU in Kitajske skupaj začeli Partnerstvo pri urbanizaciji in ustvarili odprto politično platformo za svoje stranke, zainteresirane za sodelovanje in skupne izkušnje pri obravnavi gospodarskih, socialnih in okoljskih izzivov urbanizacije.

Delo v parih

Projekt Mesta sveta dobro napreduje. Na eni strani spodbuja sodelovanje med vnaprej izbrano skupino regij in mest iz držav članic EU. Na drugi strani vključuje regije in mesta v štirih partnerskih državah zunaj EU, ki predstavljajo različne izkušnje v razvoju mest: Kanadi, Kitajski, Indiji in Japonski. V sodelovanju z ustreznimi nacionalnimi organi štiri od petih mest v vsaki partnerski državi neposredno sodelujejo z evropskimi sorodnimi mesti v parih mesto z mestom.

Mesta EU so bila izbrana zaradi svoje vrednosti kot demonstracijska področja in njihove pripravljenosti, da določijo in razvijejo konkretne ukrepe ali programe z mesti zunaj EU, vključno s tistimi, ki odpirajo nove tržne priložnosti.

Teme za sodelovanje vključujejo razvoj „zelenega“ mesta, energetska učinkovitost in trajnostno mobilnost. Obravnavajo tudi poslovno okolje, zajemajo spodbujanje regionalnih sistemov in sistemov mestnih inovacij, internacionalizacijo MSP in spodbujanje zagonskih podjetij itn. Mesta sveta vključujejo netradicionalne zainteresirane strani iz EU in držav zunaj EU, kot so podjetja, agencije za prenos tehnologije, univerze in raziskovalne centre. Predstavnike mest povezujejo na plenarnih konferencah, dvostranskih srečanjih in obiskih mesta z mestom v partnerskih državah in Evropi.

„Potovanje z odkritjem“

Portugalsko mesto Almada je povezano z mestom Saanich v Kanadi. Mark Boysen iz Saanicha pravi, da je odnos med mestoma v projektu Mesta sveta „potovanje z odkritjem“. Saanich je posebno zainteresiran za to, da bi ugotovil, kako je Almada, prejemnica nagrade Evropski teden mobilnosti leta 2010, dosegla veliko zmanjšanje emisij toplogrednih plinov v prometu od leta 2001. Nedavna pobuda v Almadi je paket dobrodošlice trajnostne mobilnosti za nove prišleke, ki vključuje informacije o prometnih sistemih v mestu, celostni zemljevid javnega prometa in brezplačne karte za prevoz. Almada je vlagala tudi v izobraževalne ukrepe za vse starosti. Saanich izmenjuje znanje z Almado, ker si prizadeva izboljšati svojo razdeljenost prometa in trajnostno mobilnost.

Vzajemni interesi

Pomemben rezultat je skupna elektronska spletna platforma za izmenjavo informacij in dobrih praks za zagotavljanje tehnične pomoči za oblikovalce mestnih politik in strokovnjake za vprašanja, kot so povezave med mestom in podeželjem. Pomagala bo spodbuditi dialog med mesti v EU in državah zunaj EU poleg tistih, ki so že vključena v sodelovanje mest.

Projekt in izmenjave med mesti, ki se srečujejo s podobnimi izzivi, ter izmenjava informacij in najboljših praks zbuja resnično navdušenje. V primeru EU–Kitajska so sodelujoča mesta že podpisala memorandume o soglasju in določila dogovorjene prednostne naloge in strukturo sodelovanja.

Projekt Mesta sveta bo okrepil odnose med ključnimi partnerji EU z razvojem skupnih orodij in rešitev podobnih problemov. Pridobljene izkušnje bodo pomembne za prihodnost projektov in programov zunanjih odnosov EU, zlasti v okviru instrumenta partnerstvo Unije. Z domiselnimi ukrepi, kakršen je Mesta sveta, EU sprejema vodilno vlogo v ustvarjanju nove mednarodne agende razvoja mest in prinaša resnično dodano vrednost v mednarodno diplomacijo.

SODELOVANJE MEST

KITAJSKA–EU

WUHAN–BARCELONA (ES); CHENGDU–DUBLIN (IE); GUANGZHOU–LYON (FR); SHANTOU–ANDALUZÍJA (ES); TIANJIN–WEST MIDLANDS (UK)

INDIJA–EU

MUMBAJ–KØBENHAVN (DK); NAVI MUMBAI–STUTTART (DE); REGIJA CHANDIGARH–LAZIO (IT); PUNE–VARŠAVA (PL)

KANADA–EU

EDMONTON–VITORIA–GASTEIZ (ES); HALIFAX–TALLINN (EE); OTTAWA–HANNOVER (DE); SAANICH–ALMADA (PT)

JAPONSKA–EU

KITAKYUSHU–RIGA (LV); KUMAMOTO–LEIPZIG (DE); TOYAMA–BURGAS (BG); SHIMOKAWA–VÄXJÖ (SE)

▶ VEČ O TEM

<http://world-cities.eu/>

<http://europa.eu/!Qk84KC>

► PO SLEDEH POTNIŠKIH STORITEV V ŽELEZNIŠKEM PROMETU

REGIONALNI IN URBANI KAZALNIKI POMAGAJO NALOŽBAM V ŽELEZNICE

V programskem obdobju 2014–2020 bo kohezijska politika zagotovila skoraj 19 milijard EUR za naložbe v železnice, večino od teh v manj razvitih regijah. Primerljivi kazalniki o železniški infrastrukturi in njeni uporabi so pomembno sredstvo pri zasnovi in izvajanju te politike.

Nedavni delovni dokument predstavlja velik korak naprej, kar zadeva analizo potniških storitev v Evropi. Prvič so tako na voljo celoviti in primerljivi podatki o hitrosti in pogostosti potniških storitev, in sicer za vse države EU in Švico.

Zahvaljujoč velikim prizadevanjem za zbiranje in obdelavo podatkov je zdaj mogoče pokazati, kako občutne so razlike v železniških storitvah po Evropi, ter izpostaviti države, regije in mesta, ki zagotavljajo posebej dobre ali slabe storitve.

V delovnem dokumentu so analizirane vse storitve potniškega železniškega prometa, ki so bile v obratovanju na določen delovni dan leta 2014. Na podlagi zbranih podatkov so izračunane povprečna frekvenca in ocene hitrosti za vse neposredne železniške povezave.

Zemljevid povprečnih hitrosti povezav na primer kaže izjemno uspešnost posebnih povezav visoke hitrosti ali posodobljenih omrežnih odsekov, hkrati pa je izpostavljen problem železniških hitrosti pod 60 km/h, ki je bil opažen v večini omrežij v Romuniji, Bolgariji in delih Grčije. Če bi ta omrežja delovala s hitrostjo vsaj 80 km/h ali več, bi lahko prevzela večje pomembnejše mesto v potniškem prometu.

Sledenje dostopnosti

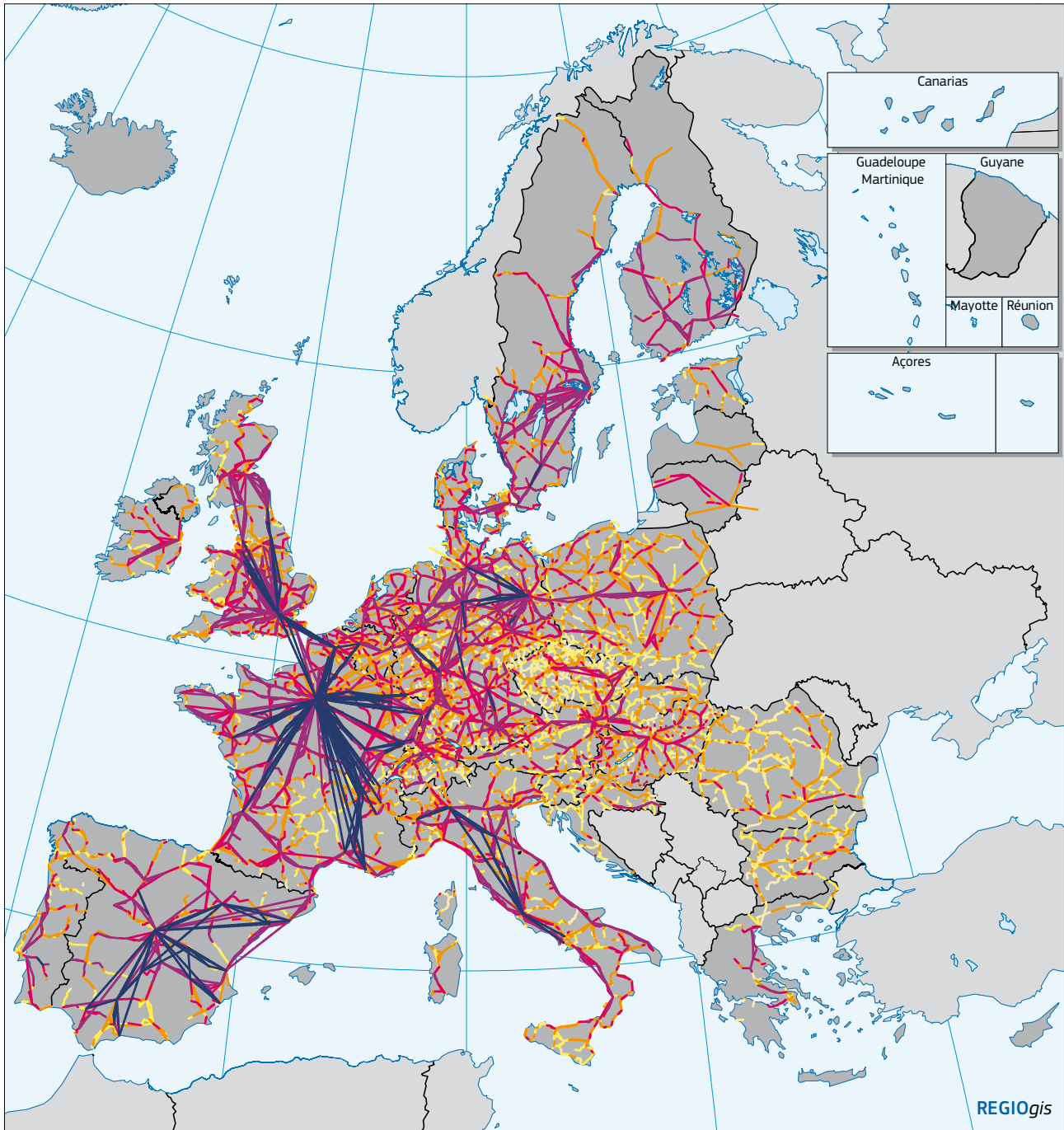
Poleg tega je delovni dokument obravnaval skupne hitrosti in pogostost storitev po državah in po regijah ter predlagal uporabo kazalnika za merjenje dostopnosti potniškega železniškega prometa med mesti. Za vsako mesto posebej ta kazalnik tako združuje podatke o skupnem prebivalstvu iz drugih mest, ki jih je mogoče doseči v treh urah, pri čemer upošteva skupni čas potovanja, tudi morebitno čakanje, vendar so ciljne točke omejene na mesta, ki so relevantna za dnevna potovanja.

Čeprav je dostopnost neposredno povezana z visoko stopnjo urbanizacije, pa mnoga visoko razvita območja v vzhodnem delu Evropske unije in deloma na jugu še vedno pesti sorazmerno slab dostop do železniških storitev.

Nazadnje so povprečne hitrosti kratkih potovanj med mesti primerjane s povezavami znotraj države in čezmejnimi povezavami. Analiza je pokazala, da čezmejne povezave skoraj vedno obratujejo z nižjimi hitrosti kot nacionalne povezave. Čakanje na prehodu meje in pomanjkljiva usklajenost urnikov storitev sta lahko dva izmed razlogov za nekatere razlike v učinkovitosti storitev.

Ko bodo podatkovni modeli bolje integrirani in dostopni po vsej EU, bo mogoče opraviti bolj poglobljeno analizo informacij o urnikih železniškega prometa.

► VEČ O TEM
<http://europa.eu/!tV48bN>

Povprečna hitrost neposrednih železniških povezav, 2014

km/h

- <= 40,0
- 40,1 - 60,0
- 60,1 - 80,0
- 80,1 - 100,0
- 100,1 - 150,0
- > 150,0

Ni podatkov/nepopolni podatki

Hitrost, izračunana glede na ravne razdalje med dvema sosednjima postajališčema. Vse neposredne železniške povezave med geolociranimi postajami, v času od 6.00 do 20.00 na dan 2. 10. 2014 (Estonija, Irska: 2013; Grčija, Korzika, Severna Irska: 2015).

Viri: UIC, www.peatus.ee, National Transport Authority Irska, TrainOSE Grčija, Chemins de Fer de la Corse, Translink Northern Ireland Railways, EuroGeographics, OpenStreetMap, TomTom, RRG, GD REGIO

0 500 Km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

► SPREHOD PO PARKU

DOSTOPNOST ZELENIH URBANIH POVRŠIN V EVROPSKIH MESTIH

Razvita je posebna metodologija za uporabo kazalnikov, s katerimi je mogoče oceniti prisotnost, razpoložljivost in dostopnost zelenih urbanih območij za mestne prebivalce po vseh Evropi.

Zelene površine v mestih, kot so parki, javni vrtovi in okoliški gozdovi, služijo celi vrsti namenov, od ekoloških vrednot do možnosti za rekreacijo. Prav tako pa zagotavljajo tudi estetsko vrednost in igrajo pomembno vlogo pri spodbujanju javnega zdravja ter na splošno prispevajo k boljši kakovosti življenja za meščane.

Seveda je merjenje dejanske razpoložljivosti in obsega zelenih površin v mestih zelo preprosto, če uporabimo obstoječe vire statističnih podatkov. Toda zgolj obstoj teh površin še ne zagotavlja, da lahko te služijo namenu za večino mestnega prebivalstva. Včasih je visoka koncentracija zelenih površin samo v določenih predelih mest, lahko je do njih otežen dostop, na primer za pešce.

Zato je bila razvita posebna metodologija, ki upošteva prostorsko porazdelitev tako prebivalcev kot zelenih površin po celotnem ozemlju posameznega mesta in na podlagi tega izdela kazalnike o bližini zelenih površin za prebivalce mest.

Vse večja pokritost

Da bi zagotovili primerljive rezultate, so pri izračunavanju uporabili usklajene vire podatkov na ravni EU, kot so podatki o rabi zemljišč na podlagi Urbanega atlasa Copernicus in podatki o številu prebivalcev na podlagi popisov, in sicer v najvišji možni prostorski ločljivosti. Z združitvijo teh podatkov s popolnim omrežjem ulic je mogoče izračunati skupni obseg zelenih površin, ki jih lahko prebivalec doseže v 10 minutah hoje.

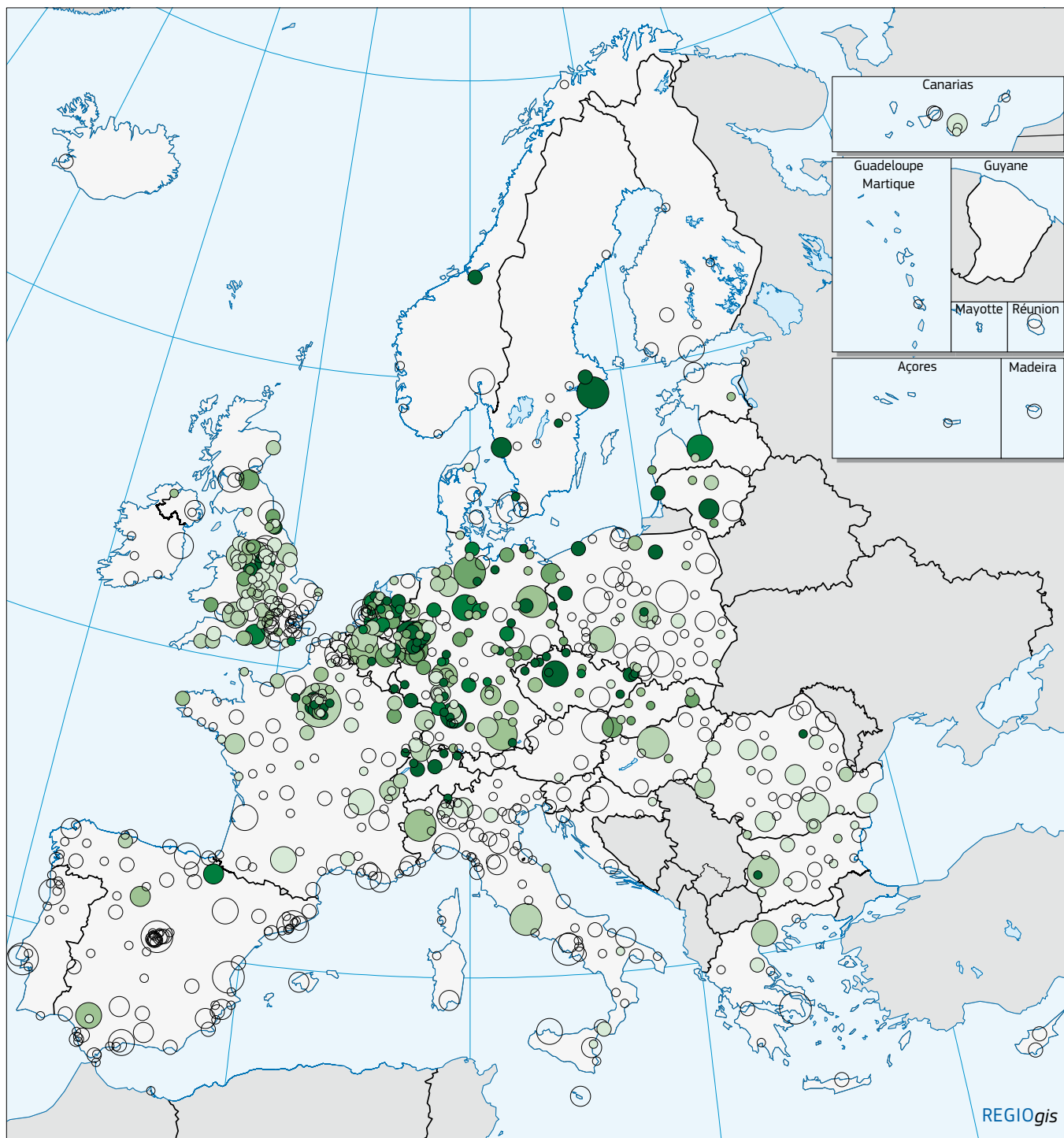
Na ravni celotnega mesta se uporablja srednja vrednost okoliških zelenih površin (prikazano na zemljevidu), ki kaže na razlike v bližini zelenih površin za prebivalce. V večjih prestolnicah srednja vrednost okoliških zelenih površin znaša od manj kot 15 ha v mestih, kot so Bukarešta, Pariz, Budimpešta, Rim ali Sofija, do več kot 50 ha v Pragi in Stockholmu.

Uporabljena metodologija in rezultati so podrobneje predstavljeni v delovnem dokumentu. Iz njega je tudi jasno razvidno, da novi kazalniki zagotavljajo dodatne informacije o razpoložljivosti in porazdelitvi zelenih površin. Ker se podatki za Urbani atlas še vedno zbirajo, bo analiza v bližnji prihodnosti opravljena tudi za druga mesta. Posodobljeni in celoviti podatki po posameznih mestih bodo na voljo na spletni strani Inforegio.

► VEČ O TEM

<http://europa.eu/!rX73Dj>

<http://land.copernicus.eu/local/urban-atlas>

Dostop do zelenih površin v mestih, 2012

V ha	Prebivalstvo mestnega središča
○ < 10	○ < 100 000
○ 10 - 15	○ 100 000 - 250 000
○ 15 - 20	○ 250 000 - 500 000
○ 20 - 25	○ 500 000 - 1 000 000
○ 25 - 30	○ 1 000 000 - 5 000 000
○ ≥ 30	○ ≥ 5 000 000
○ Ni podatkov	○ ≥ 5 000 000

Srednja vrednost zelenih površin v mestih in gozdov, tehtano glede na prebivalce, ki jih je mogoče doseči v 10 minutah hoje.

Viri: Copernicus Urban Atlas, NSIs, TomTom, REGIO-GIS

0 500 Km

© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

▶ NOVICE

[KRATKE]

UČENJE SKOZI IGRO

Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko je v zadnjih nekaj letih razvil različne zabavne in izobraževalne produkte za otroke (stare okrog 8 do

13 let) in učitelje. Najnovejši in najbolj inovativen med njimi je spletni dokumentarec „Partnerji“, ki združuje celo vrsto večpredstavnostnih orodij, ki popeljejo igralce skozi šest regij Evropske unije. Skozi preiskavo se predstavijo dejavnosti regionalne politike, ki spodbujajo razvoj in medsebojno povezanost regij Evropske unije in njihovih državljanov. Digitalna različica, ki temelji na stripu Partnerji, ponuja zabavno in informativno izkušnjo.

▶VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/sl/edu

ŠIRŠA OSREDOTOČENOST NA REGIONALNI FOTOGRAFSKI NATEČAJ

Letos je fotografski natečaj Evropa v moji regiji postal del širše kampanje, ki naj bi pritegnila državljane, da obišejo in se bolje seznanijo s projekti v svoji regiji, ki jih financira EU. Maja 2016 bodo različni projekti po Evropi v okviru širše kampanje za dviganje ozaveščenosti odprli svoja vrata javnosti. Organi upravljanja so naložili informacije o načrtovanih dogodkih na interaktivni zemljevid na spletnem mestu Info regio (glejte povezavo spodaj).

Poleg tega bodo nekateri projekti sodelovali pri „iskanju zaklada“: namigi so skriti na projektnih lokacijah in publiko se spodbuja, naj jih najde. Nagrade bodo podeljene najboljšim fotografijam in udeležencem, ki bodo sodelovali pri „iskanju zaklada“. Tako kot prejšnja leta bo potekal tudi tradicionalni fotografski natečaj na Facebooku, vendar s podaljšanim obdobjem za predložitev od maja do avgusta. Podrobni podatki so na voljo na strani Info regio ali na Facebook strani Evropa v moji regiji.

▶VEČ O TEM

<http://europa.eu/!WV98rM>

CEMR

Letošnji Kongres Sveta evropskih občin in regij (CEMR) bo v Nikoziji (Ciper) od 20. do 22. aprila. Dogodek je priložnost za župane, svetnike in predsednike regij, da se srečajo in pogovorijo o temah, kot so migracije, podnebne spremembe, lokalne finance, teritorialne reforme itn. Pozornost bo namenjena tudi izboru voditeljev EU, predstavnikom ZN, strokovnjakom, akademikom in civilni družbi. Tisti, ki se želijo registrirati za dogodek, lahko to storijo na spodnji povezavi.

▶VEČ O TEM

www.cemr2016.eu

NAČRT JAVNEGA NAROČANJA

Nova študija o upravni zmogljivosti na področju Evropskih strukturnih in investicijskih skladov (ESI), ki jo je objavila Evropska komisija, ponuja edinstven in izjemen pregled obstoječih zmogljivosti, struktur, sistemov in praks v EU za povečanje kakovosti javnega naročanja.

V skladu s pobudo za „proračun EU, usmerjen v rezultate“ si Komisija prizadeva zagotoviti, da bi se davkoplačevalski denar porabil učinkovito in pregledno, da bi dosegli boljše rezultate. Skoraj polovica dodelitev skladov ESI je z javnimi naročili usmerjena v realno gospodarstvo.

Študija, ki temelji na teoretični raziskavi za vseh 28 držav članic, terenskih pogovorih v 15 državah članicah, študijah primerov na Češkem in Portugalskem ter spletni anketi strokovnih delavcev v EU, ocenjuje prednosti in slabosti vsakega sistema v profilih 28 držav. Opredeľuje tudi seznam 35 dobrih praks, ki bi jih lahko uporabili nosilci odločanja za izboljšanje upravne zmogljivosti, zlasti glede človeških virov, sistemov in orodij ter struktur upravljanja. Dokument na podlagi temeljite analize dejansko ponuja posebna priporočila za izboljšanje rezultatov na ravni EU in držav članic.

▶ VEČ O TEM

<http://europa.eu/!vF38WH>

ODPRTI PODATKI V PODORO IZVAJANJU

1) KATERE INFORMACIJE SO NA VOLJO NA PLATFORMI ODPRTIH PODATKOV O SKLADIH ESI?

Platforma se osredotoča predvsem na obdobje financiranja 2014–2020 in zajema vseh pet skladov ESI ter pobudo za zaposlovanje mladih. Zagotavlja vizualizacijo financiranja in skupnih kazalnikov programov skladov ESI. Katalog podatkov,

ki je podlaga platforme, vključuje tudi nabore podatkov, povezanih z rezultati financiranja kohezijske politike 2007–2013 (Kohezijski sklad, ESRR in ESS).

2) KAKŠNE STORITVE PONUJA PLATFORMA?

Prek spletne vizualizacije zagotavlja jasno sliko o naložbah skladov ESI in njihovih pričakovanih dosežkih. Uporabniki lahko dostopajo tudi do naborov surovih podatkov v katalogu in ustvarijo lastne filtre in poglede bodisi za vključitev na svoja spletna mesta bodisi za delitev prek socialnih medijev.

3) OD KOD PRIHAJAJO INFORMACIJE?

Podatki na platformi prihajajo iz več kot 530 nacionalnih, regionalnih ali medregionalnih programov, ki jih je Komisija sprejela v okviru skladov ESI po razpravah z ustreznimi nacionalnimi in regionalnimi organi.

4) KAKŠNE POSODOBITVE SO PREDVIDENE V LETU 2016?

Vizualizacije so trenutno na voljo na državni in tematski ravni, cilj do konca leta 2016 pa je, da bi jih predstavili na programski ravni.

Prikazan bo tudi napredek programov v smeri pričakovanih dosežkov.

Katalog podatkov bo obogaten z nabori drugih vrst podatkov, povezanih s politikami EU.

▶ VEČ O TEM

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>
<http://europa.eu/!tY69KR>

► VSE NAJBOLJŠE, IQ-NET!

ŽE 20 LET IZMENJAVE IZKUŠENJ O UPORABI
STRUKTURNIH SKLADOV

► Člani IQ-Net so se zbrali, da bi praznovali 20. obletnico mreženja

Panorama se je pogovarjala s profesorjem Johnom Bachtlerjem, direktorjem Raziskovalnega središča za evropske politike (EPRC) na univerzi Strathclyde v Glasgowu, Škotska, in Stefanom Kahom (vodja mreže IQ-Net) o tem, kako deluje IQ-Net in kako pomembna je njegova obletnica delovanja.

Izboljšanje kakovosti upravljanja programov strukturnih skladov (IQ-Net) je ena izmed najstarejših delujočih evropskih mrež za izmenjavo znanja, posvečena kohezijski politiki. Ustanovljena je bila februarja 1996 in jo vodi EPRC, letos pa praznuje 20. obletnico delovanja, ki ga je zaznamovalo 40 konferenc, ki so se v zadnjih dveh desetletjih posvečale različnim vidikom upravljanja programov.

IQ-Net mnogi že dobro poznajo, vendar nam na kratko vseeno razložite, kakšen je namen mreže.

John Bachtler: Že samo ime mreže „Izboljšanje kakovosti upravljanja programov strukturnih skladov“ dobro povzema bistvo mreže IQ-Net. Njen cilj je olajšati izmenjavo znanja in učenja med partnerji glede skupnih izzivov, s katerimi se soočajo upravitelji programov. Učenje se osredotoča zlasti na posamezne dejavnosti v tokokrogu upravljanja programa, kot so razvoj strategije, načrtovanje, oblikovanje projektov, presoja in izbiranje, usklajevanje partnerjev, spremljanje, ocenjevanje, finančno upravljanje, nadzor in revizija. Vključuje tudi nekatere tematske prednostne naloge, kot so inovacije, podjetništvo, zaposlovanje in trajnost, pa tudi zakonske predpise o skladnosti s pravili o državni pomoči.

Kdo so partnerji mreže IQ-Net?

Stefan Kah: V mreži sodeluje 18 programskih upraviteljev iz 16 držav članic: Avstrije, Belgije, Hrvaške, Češke republike, Danske, Finske, Francije, Nemčije, Grčije, Poljske, Portugalske, Slovaške, Slovenije, Španije, Švedske in Združenega kraljestva, ki so skupaj odgovorni za upravljanje skoraj tretjine sredstev kohezijske politike EU. Večino članov predstavljajo organi upravljanja, pridružujejo pa se jim tudi nacionalni organi za usklajevanje ter nekaj posredniških organov. Glavni pogoj je, da imajo izkušnje pri upravljanju strukturnih skladov in da se zavežejo k odprti izmenjavi izkušenj. Dejavni partner v mreži je tudi Evropska komisija (prek GD Regio in GD Empl), EPRC pa zagotavlja raziskovalno in organizacijsko podporo.

Omenili ste izmenjavo izkušenj – kaj to pomeni v praksi?

SK: Jedro izmenjave znanja predstavljajo polletne konference IQ-Net, ki se vedno osredotočajo na enega izmed specifičnih vidikov upravljanja po izboru partnerjev. Pred vsakim dogodkom EPRC preuči, kako se posamezen vidik (npr. izbor ali spremljanje projektov) izvaja v partnerski državi ali regiji. Rezultati so zbrani v poročilu, ki nudi pregled prakse po vsej EU, opredeljuje zanimive ali inovativne primere študij ali pomembna spoznanja za upravljanje programov. Tako imajo partnerji pri razpravi o posameznih vidikih dober vpogled v skupne značilnosti in razlike, hkrati pa se tudi prepričajo, ali so njihove izkušnje pri upravljanju skladne z mednarodno prakso. Zagotavljamo pa tudi začasno pomoč partnerskim organizacijam pri posameznih vprašanjih glede izvajanja programa.

IQ-Net letos praznuje 20. obletnico – kakšni so bili začetki mreže?

JB: Zamisel o oblikovanju mreže se je porodila v okviru evropskega partnerstva Strathclyde, ki je upravljalo program Evropskega sklada za regionalni razvoj na Zahodnem Škotskem. Z navdušenjem so ga sprejele tudi druge regije iz t.i. Cilja 2 (stare industrijske regije) v EU-15, pa tudi tiste, ki so se EU pridružile leta 1995. GD Regio (nekdanji GD XVI) je zagotovil močno podporo s sredstvi za krepitev črpanja, ki so pomagala spraviti mrežo v pogon. EPRC je bil zaradi svojih dolgoletnih izkušenj na področju raziskav in izmenjave znanja na področju regionalne politike očitna izbira za vodenje mreže.

Znanje se v EU izmenjuje na različne načine, zakaj je mreža IQ-Net drugačna?

SK: S spodbujanjem učenja med partnerji se olajša odprto in vzajemno širjenje znanja. Zato veliko vlagamo v pridobivanje znanja, da bi zagotovili trdno osnovo za izmenjavo izkušenj. Večjezična raziskovalna skupina pri EPRC se loteva poglobljenih raziskav praktičnih izkušenj pri upravljanju programov in morebitnih težav po vsej EU, hkrati pa se opira tudi na ocene in akademsko znanje. Na srečanjih IQ-Net spodbujamo dobro sodelovanje, npr. s praktično usmerjenimi delavnicami. Objavljamo tudi strokovne članke, ki zajemajo velik obseg praktičnega znanja, sčasoma pa smo zgradili veliko bazo informacij o skoraj vseh vidikih upravljanja programa.

Ali imate dokaze o učinkovitosti tovrstne izmenjave znanja, kot poteka prek IQ-Net?

JB: Vsake tri leta ocenimo, kako dobro deluje mreža IQ-Net. Najočitnejša prednost mreže je, da lahko upravitelji programov svoje rezultate primerjajo z drugimi. Prav tako so opazni rezultati učenja na ravni organizacije: Iz poročil IQ-Net in naših razprav so se porodile nove zamisli in rešitve na

področjih, kot so izbiranje projektov in sistemi za spremljanje. V partnerskih programih so na podlagi dobrih praks iz naše mreže uspeli uvesti spremembe. IQ-Net prav tako skrbi za vzpostavljanje povezav med programi in (pomembno) prispeva k neformalnemu dialogu s službami Komisije glede izzivov pri upravljanju programov.

Kaj čaka IQ-Net v prihodnosti?

JB: Mreža IQ-Net se je v zadnjih dveh desetletjih nenehno prilagajala skladno s potrebami partnerjev, kar se bo nadaljevalo tudi v prihodnje. Ker obstaja vse večja potreba po krepitvi upravne zmogljivosti, vidimo svojo vlogo tudi v večjem sodelovanju pri usposabljanju. Spremljali bomo tudi, kako se bodo v tem programskem obdobju izkazale nove reforme – nove tematske prednostne naloge, usmerjenost v rezultate in okvir uspešnosti, finančni instrumenti in integrirane naložbe, hkrati pa že razmišljamo o obdobju po letu 2020. Prav gotovo nam ne bo zmanjkalo tem za izmenjavo izkušenj v prihodnosti, zato se veselimo, da bo mreža IQ-Net še naprej pomagala in spodbujala učinkovito učenje.

►VEČ O TEM
<http://www.eprc.strath.ac.uk/iqnet>

▶ PRIMERI PROJEKTOV

▶ ŠPANIJA

▶ KREPITEV RAZISKAV
V KMETIJSTVU V ŠPANIJI

Skupni stroški:
3 285 349 EUR
Prispevek EU:
2 628 279 EUR

S projektom v zahodni Španiji so okrepili raziskave in razvoj v kmetijskem sektorju ter hkrati izboljšali povezave med lokalnimi podjetji in znanstveno skupnostjo. S podporo Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) so zgradili nove prostore in ustvarili nova delovna mesta na raziskovalnem inštitutu Finca La Orden-Valdesquera.

Inštitut, ki je del Centra za znanstvene in tehnološke raziskave Extremadura (CICYTEX), je sredstva porabil za poplačilo obnove in razširitev znanstvene infrastrukture, vključno z gradnjo novega biotehnološkega skladišča in bistvenim izboljšanjem namakalne opreme. Poleg tega bodo z nakupom novih materialov za delo v laboratorijih in na eksperimentalnih kmetijah znanstveniki lahko nadaljevali z izvajanjem najsodobnejših raziskav.

Inštitut Finca La Orden-Valdesquera se poleg kmetijstva osredotoča na raziskave na sorodnih področjih, kot sta gozdarstvo in raba naravnih virov. Med zdajšnjimi ključnimi projekti so ocenjevanje in presoja energijskih poljščin, načini za izboljšanje kmetijske proizvodnje in raziskovanje živinoreje.

Širitev obzorij

Za kmete, druge raziskovalne organizacije, lokalna podjetja in zadrage prinaša delo inštituta velike koristi prek različnih pobud za prenos tehnologije. S projektnimi sredstvi so doslej podprli informativne dneve, delavnice, konference in strokovna predavanja. Prav tako so zagotovili usposabljanje za raziskovalce, tehnike in univerzitetne študente, ki so usmerjeni

v področje kmetijstva. Vzpostavili so tudi partnerstva z lokalnimi podjetji in raziskovalnimi centri, da bi tako olajšali obiske in izmenjave.

Zahvaljujoč okrepljenim virom lahko inštitut zdaj deluje na področju krepitve ozaveščenosti glede svojega delovanja in projektnih rezultatov v širši javnosti. To je še zlasti posledica razvoja promocijskih medijskih orodij, vključno s prenovo spletne strani. Poleg tega pa so izdali nove publikacije in jih razširili, da bi izboljšali prenos tehnologije v kmetijski skupnosti.

Nova delovna mesta

Projektne naložbe so ustvarile več kot 400 novih raziskovalnih, razvojnih in inovacijskih projektov ter okrog 70 skupnih pobud z lokalnimi podjetji. S temi dejavnostmi so pomagali ustvariti 35 novih delovnih mest.

Po besedah Carmen González Ramos, generalne direktorice CICYTEX, so evropska sredstva prispevala k napredku pri raziskavah in razvoju izdelkov, ki se izvažajo iz pokrajine Extremadura, kar koristi tako lokalnim podjetjem kot kmetom. Projekt je tudi pomagal izboljšati socialno-gospodarske in okoljske razmere na podeželju v Extremaduri.

▶ VEČ O TEM

cicytex.gobex.es/es/centros/la-orden-valdesquera

▶ ZDRUŽENO KRALJESTVO

▶ SOFTWARE CITY KOT GONILO INOVACIJ

Zahvaljujoč sredstvom iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) imajo IT podjetja na severovzhodu Anglije zdaj na voljo prostore, v katerih se lahko osredotočijo na razvoj proizvodov in rast. Software Centre v Sunderlandu nudi najsodobnejše prostore za delo in nabor dodatnih dejavnosti v podporo podjetništvu.

Mestni svet Sunderlanda je center odprl leta 2012, ponuja pa več kot 6 000 m² prostorov, ki jih ima v najemu 63 podjetij, hkrati pa jim omogoča najnovejša orodja in opremo. Center želi spodbuditi sodelovanje z lokalnimi talenti, zato nudi nekakšen peskovnik in inovacijske sobe, v katerih lahko podjetja preizkušajo svoje zamisli in koncepte. Prav tako je previden predel za razvoj in preizkušanje ter skupnostno središče za delavnice.

Sunderland Software City (SSC) je rezultat uspešnega sodelovanja med mestnim svetom Sunderland, univerzo, visoko šolo ter poslovnim centrom North East Business and Innovation Centre. Pobuda se je rodila leta 2008 v partnerstvu z zasebnim sektorjem in danes deluje kot enotna stična točka za MSP, ki delujejo kot zagonska podjetja ali že uveljavljena podjetja na področju programske opreme. Doslej je center pomagal več kot 260 podjetjem za programsko opremo in prispeval k nastanku 335 delovnih mest v regiji, s čimer se je tehnološka poslovna osnova povečala za skoraj 20%.

SSC nudi tudi svetovalne podjetniške storitve na področjih, kot so podpora pri vstopanju na trge, finančno načrtovanje in sklepanje poslov, tržno raziskovanje in dostop do mednarodnih naložbenih storitev. Da bi pritegnili nove potencialne stranke in vzpostavili stike na trgu, center privablja tudi podjetja iz drugih sektorjev, kot so predelava, zdravstvene storitve in obnovljivi viri energije, da izkusijo prednosti digitalnih tehnologij.

Iskanje talentov

SSC si nenehno prizadeva za nove povezave z javnimi, zasebnimi in izobraževalnimi organizacijami, da bi čim bolj povečali priložnosti za lokalna podjetja na področju programske opreme. Tako je, na primer, tesno povezan z britansko pobudo Digital Catapult Initiative in je leta 2015 odprl enega izmed treh regijskih centrov Digital Catapult. Pri DCC North East & Tees Valley gre za partnersko sodelovanje med petimi lokalnimi univerzami in dvema lokalnima podjetjema, ki ga vodi SSC. Cilj tega partnerstva je pomagati britanskim podjetjem pri varnejši in učinkovitejši izmenjavi pravno zaščitene podatkov, kar bo prispevalo k novi vrednosti podatkov posameznih organizacij in pomagalo pri preizkušanju novih poslovnih modelov.

SSC in lokalni partnerji imajo ključno vlogo tudi v pobudi

Tech City, britanskem grozdu Tech Cluster Alliance, Ciscovem nacionalnem virtualnem inkubatorju in pobudi Work Discovery v Sunderlandu, s čimer želijo ozaveščati mlade o izobraževalnih in poklicnih priložnostih, ki so jim na voljo.

Z vzpostavljanjem odnosov in partnerstev z drugimi organizacijami je SSC izkoristil svoje dosežke in oblikoval dolgoročno vizijo za sektor programske opreme v tej regiji. Trenutno se osredotočajo na razvoj ključnih prednosti, ustvarjanje novih priložnosti in okrepitev mednarodnih trgovinskih povezav, hkrati pa želijo odpraviti ovire, ki preprečujejo nadaljnjo rast inovativnih podjetij na področju programske opreme.

Skupni stroški:
17 440 107 EUR
Prispevek EU:
8 713 330 EUR

▶ VEČ O TEM
www.sunderlandsoftwarecity.com

▶ EVROPSKO TERITORIALNO SODELOVANJE: LATVIJA IN LITVA

▶ SKUPINSKA PRIZADEVANJA ZA REŠEVANJE EKOLOŠKIH NESREČ

Latvija in Litva sta vzpostavili čezmejno reševalno ekipo in sistem za zgodnje obveščanje, da bi lahko ukrepali ob morebitnih ekoloških nesrečah v porečju Lielupe. Na tem območju obstaja veliko tveganje nesreč, saj se skozenj po cestah, železnici in plinovodih prenašajo velike količine kemičnih in petrokemičnih snovi.

V projektu Lielupe ECO, ki je prejel podporo Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), so reševalno ekipo opremili z naj-novejšo opremo, da se lahko hitro odzove ter prepreči ali odstrani morebitno onesnaženje ob nesrečah. Ekipo sestavljajo strokovnjaki iz različnih občin v regiji ter člani gasilskih in reševalnih brigad iz Jelgave, Latvija, ter obmejnih krajev Šiauliai in Panevežys. Vsi člani ekipe se redno usposabljujejo, kar jim pomaga nadalje izpopolnjevati zmogljivosti civilne obrambe.

Sistem zgodnjega opozarjanja v okviru projekta se opira na spletno povezovanje in obveščanje prek SMS sporočil, tako da se ekipa zbere hitro in učinkovito. Postopek so pilotno uvedli v mestu Jelgava, ki se pogosto sooča z visokim tveganjem poplav, nato pa so ga uvedli tudi v drugih mestih v regiji.

Projekt je izjemno koristil ekipam za ukrepanje ob nesrečah in občinam na obeh straneh meje, kar zadeva izmenjavo znanja, izkušenj in strokovnega znanja. S tem pa so projektni partnerji hkrati izboljšali odzivnost v primeru ekoloških nesreč.

Poleg tega so se močno okrepili čezmejni standardi za zmanjševanje tveganja v regiji, med drugim tudi zato, ker ima skupna reševalna ekipa dostop do več virov kot pa posamezne ekipe.

Hitro odzivanje

V dveh letih trajanja projekta je bilo organiziranih 75 seminarjev o različnih vprašanih, povezanih z ekološkimi nesrečami in odzivanjem na takšne nujne primere. Na teh dogodkih so se učenci, študentje in lokalni prebivalci lahko seznanili s projektom in se naučili, kako se najbolje odzvati v primeru različnih oblik nesreč.

S projektom Lielupe ECO sta se navsezadnje tudi izboljšali varnost in kakovost življenja lokalnih prebivalcev, saj imajo zdaj zagotovljeno boljšo javno službo za ukrepanje ob nesrečah. Nadaljnje delo bo prispevalo k okrepitvi in tesnejši povezanosti čezmejne skupnosti.

Projektni vodja Liene Rulle poudarja, da je projekt obema regijama omogočil deljenje informacij na način, ki sicer ne bi bil mogoč ali pa bi bil vsaj znatno otežen. Izboljšanje kakovosti in dostopnosti storitev za obvladovanje tveganj v regiji bo še naprej ključna zapuščina projekta.

Skupni stroški:
1 150 511 EUR
Prispevek EU:
977 934 EUR

▶ VEČ O TEM

www.jelgava.lv/pasvaldiba/projekti/2014-gads/latvijas--lietuvass-parrobezu-sadarbibas6/ekologisko-avariju-likvidesana-un-vides-7

▶ EVROPSKO TERITORIALNO SODELOVANJE: SLOVENIJA IN HRVAŠKA

▶ ČEZMEJNO PROSTOVOLJSTVO PROTI SOCIALNI IZKLJUČENOSTI

Pobuda za nove priložnosti v prostovoljstvu je prinesla dvojne koristi na slovensko-hrvaškem obmejnem območju. Projekt City Volunteers je vpeljal inovativne načine za podporo lokalnih skupnosti, hkrati pa si je kot prednostno nalogo zadal pomagati prikrajšanim skupinam in manjšinam pri dostopu do prostovoljnega dela, s katerim bi si izboljšali kakovost življenja in socialno vključenost.

Projekt, ki ga je podprl Evropski sklad za regionalni razvoj, je omogočil strokovno in usklajeno podporo ljudem, ki so iskali možnosti za prostovoljno delo, ki bi ustrezalo njihovim potrebam in željam. Prizadevanja so bila usmerjena tudi v dvig izobrazbenih standardov prostovoljcev, poseben poudarek pa je bil namenjen tudi zagotavljanju pomoči ljudem s posebnimi potrebami.

Ključni cilj je bil prepoznati nove načine za spodbujanje prostovoljstva in njegovih koristi v podravski regiji in mestu Maribor ter v sosednji pokrajini okrog mesta Varaždin in v Čakovcu v hrvaški regiji Medžimurje. Projektna ekipa si je prizadevala tudi za oblikovanje mreže prostovoljskih organizacij in podporo njihovega dela z razvojem skladne strukture za ta sektor.

Trdna strategija

Za doseg ciljev projekta City Volunteers so preučevali prostovoljno delo na različnih ravneh. Projektna analiza je zajemala raziskavo, strateški razvoj, prepoznavnost, krepitev zmogljivosti in načine za nudenje praktične podpore prostovoljskim organizacijam.

Po podrobni oceni je projektna skupina pripravila in začela izvajati skupno čezmejno strategijo za razvoj prostovoljstva. V okviru procesa krepitev zmogljivosti je bila vzpostavljena tudi mreža regionalnih informacijskih pisarn in knjižnic, ki lahko

nudijo podporo skupinam prostovoljcev. Poleg tega so v okviru projekta zagotovili usposabljanje za okrepitev spretnosti in znanja mladih voditeljev prostovoljcev, izdelali pa so tudi različno gradivo za usposabljanje.

Skupina je razvila tudi nove oblike prostovoljnega dela, med drugim tudi korporativno prostovoljstvo, prek katerega spodbujajo podjetja in organizacije, da sodelujejo v skupnostnih prostovoljskih pobudah. Da bi zagotovili ustrezno izvajanje teh dejavnosti, so v okviru projekta razvili orodja IKT, vključno s spletnim portalom o prostovoljstvu. Prav tako so priredili več dogodkov za promocijo koristi prostovoljnega dela za družbo in povezanost skupnosti.

Čeprav se je projekt City Volunteers zaključil že leta 2013, se njegova zapuščina ohranja prek regionalnih pisarn, knjižnic in spletnega portala, ki še vedno delujejo in spodbujajo priložnosti za prostovoljce. Stroške za delovanje pokrivajo lokalne skupnosti, projekt pa je tudi uspel ustvariti dve novi stalni delovni mesti.

▶ VEČ O TEM
www.city-volunteers.si/

Skupni stroški:
614 696 EUR
Prispevek EU:
522 492 EUR
(najvišji odobren
obseg)

▶ GRČIJA

▶ **NALOŽBE POMAGAJO IZBOLJŠATI PROIZVODNJO IN POVEČATI IZVOZ**

Grško podjetje, ki izdeluje slamic za pijačo, je s pomočjo naložbe v opremo, ki jo je podprl Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR), izboljšalo proizvodne procese in povečalo izvoz.

Podjetje Matrix Pack SA je bilo v svojem sektorju že prej vodilno. Gre za edino podjetje v Evropi, ki izdeluje različne vrste slamic za pijače in se lahko pohvali, da izvozi od 70 do 75% svojih proizvodov po vsem svetu. Toda zaradi nizke cene končnega izdelka, soočanja z različnimi proizvodnimi standardi ter strogih higienskih nadzorov je imelo podjetje omejene možnosti za razvoj proizvodnje in rast.

Najsodobnejši stroji

Cilj projekta Extroversion I (v okviru operativnega programa za konkurenčnost in podjetništvo) je bil povečati inovacijsko zmogljivost podjetja pri proizvodnji slamic in hkrati izboljšati izvozni potencial. S projektnimi sredstvi so plačali tri nove specializirane proizvodne stroje, ki so posodobili način proizvodnje v Matrixu, pa tudi oglaševanje izdelkov:

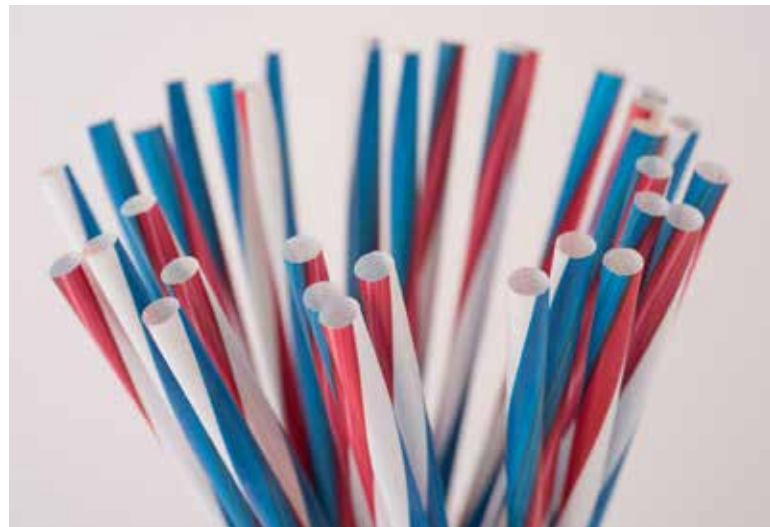
- ▶ stroj za hitro pregibanje, zaradi katerega imajo slamic značilen pregib, je omogočil avtomatiziranje zadnje faze proizvodnega procesa. S priklopom te enote na druga dva nova stroja je uspelo podjetju Matrix povečati produktivnost za 30%.
- ▶ stroj za ovijanje posamičnih slamic omogoča posamezno pakiranje vsake slamic v plastično folijo ali papir. Oprema omogoča tudi tiskanje na ovojni material, kar je za nekatere stranke zanimiva možnost.
- ▶ stroj za samodejno pakiranje daje Matrixu možnost, da slamic zapakira v škatle različnih velikosti, od 40 do 250 slamic. Ker ta stroj avtomatizira celoten proces pakiranja, je podjetju uspelo povečati produktivnost v tem segmentu za od 15 do 120%, odvisno od tega, katero vrsto embalaže izberejo stranke.

Del naložbe predstavlja tudi vzpostavitev celovitega informacijskega sistema za upravljanje skladišča in sledenje.

Skupni stroški:
294 183 EUR
Prispevek EU:
202 885 EUR

Koristi za stranke

Poleg posodobljene proizvodnje v tovarni so naložbe prinesle splošno izboljšanje končnega proizvoda. To podjetju omogoča, da prodira na nove trge in svoje proizvode prodaja tujim strankam z višjimi standardi, kot so verige supermarketov in grosisti, ki pogosto naročajo tudi posebno označevanje na pakiranju.

Odkar je podjetje Matrix priključilo nove proizvodne stroje, se je obseg izvoza znatno povečal. Leta 2011 je imelo podjetje 14 tujih strank, leta 2014, ko se je zaključilo naložbeno obdobje, pa se je ta številka povzpela na 63. Leta 2015 je podjetje nadalje izboljšalo svoje izvozne rezultate in svoje proizvode prodalo 88 tujim strankam v 25 državah.

▶ VEČ O TEM
<http://www.matrixpack.gr>

PROGRAM

12.–13. MAJ

Dubrovnik(HR)

1. forum o strategiji EU za
jadransko- jonsko regijo
(EUSAIR)

1.–2. JUNIJ

Bruselj (BE)

Konferenca Pametne regije

16.–17. JUNIJ

Sofija (BG)

7. evropska konferenca
o ocenjevanju

Usmerjenost na rezultate:
Kohezijska politika
v praksi

10.–13. OKTOBER

Bruselj (BE)

Evropski teden regij in
mest (vključno
s prireditvijo RegioStars)

Več informacij o teh dogodkih je na voljo v razdelku
s programom dogodkov na spletnem mestu Inforegio:
[http://ec.europa.eu/regional_policy/sl/newsroom/
events/](http://ec.europa.eu/regional_policy/sl/newsroom/events/)

OHRANITE STIKE

 http://ec.europa.eu/regional_policy/sl/

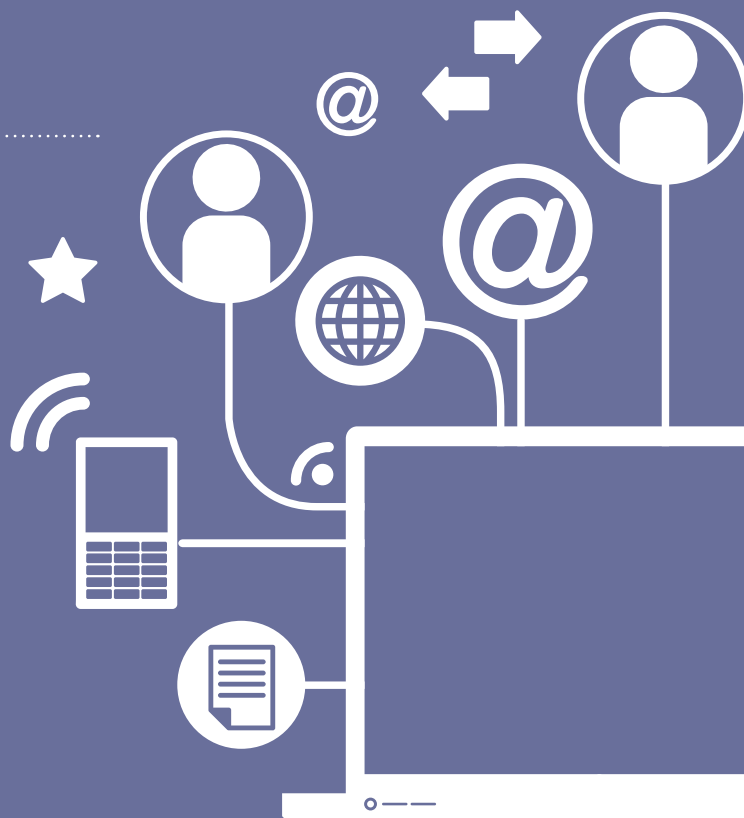
 www.twitter.com/@EU_Regional

 www.yammer.com/regionetwork
Platforma za sodelovanje GD REGIO

 www.flickr.com/euregional

 Prijavite za novice „REGIOFLASH“
www.inforegiiodoc.eu

 www.twitter.com/CorinaCretuEU

Urad za publikacije

Evropska komisija,
Generalni direktorat za regionalno in mestno politiko
Komuniciranje – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Brussels
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu
Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/sl/

